

TEADUSUURING

Ülevaade täiskasvanutele eesti keelt õpetavate vabahariduslike institutsioonide õpetuse kvaliteedist

---

LÕPPARUANNE

Tallinna Ülikooli Eesti Keele ja Kultuuri Instituut

Tallinn 2010

Projekti annotatsioon

Uurimuse eesmärk on saada ülevaade täiskasvanutele eesti keelt õpetavate vabahariduslike institutsioonide õpetuse kvaliteedist. Uuritakse, kas ja kuidas tehakse kindlaks õppija keeleoskuse tase enne kursuse algust. Kas ja kuidas mõõdetakse kursuste tõhusust, kes osalevad kursustel (vanus, sugu, amet, haridustase jm kriteeriumid), kes maksab kursuste eest (kas inimene ise, tööandja vm võimalused), kas ja kuidas mõõdetakse osalejate rahulolu, milliste standardite või süsteemide alusel keeled tasemetesse jaotatakse, kas ja kuivõrd õpetaja arvestab (ja selgitab välja) õppijate ootused ja keeleoskuse taseme grupis, kui suur on väljalangevus, kas on uuritud põhjusi, missugune on õpetajate kvalifikatsioon, kuidas leitakse õpetajad, missugune on õpetajate töökoormus. Kas ja mil viisil on korraldatud õpetajate täienduskoolitus? Kas õpetatakse õppijat oma keeleoskuse taset hindama (näiteks Europassi, keelemapi alusel)? Kui pikad on kursused? Kas lõppevad testiga, eksamiga? Missugune tunnistus väljastatakse õppurile õppe lõppedes? Kas on teada, kui suur osa õppijatest soovib sooritada tasemeeksami? Kui suur osa kursuse lõpetanutest sooritab tasemeeksami, kas nad sooritavad selle õpitud tasemel? Kui suur on jätkuõppijate osakaal? Missuguseid õpetamismeetodeid kasutatakse? Kuidas on sõnastatud õpieesmärgid? Kui palju õppe mahust kulutatakse testide täitmisele? Missuguseid õppematerjale tasemeti kasutatakse? Kas on olemas kursuse õppekava?

Uurimisrühma kontaktandmed

Mart Rannut (uurimisrühma juht)

TLÜ Eesti Keele ja Kultuuri Instituut

Narva mnt 25

Tallinn 10120

Mart.Rannut@tlu.ee

SISSEJUHATUS

Täiskasvanute vabahariduslik koolitus

Täiskasvanute koolitus on organiseeritud õppetegevus, mis ei sõltu õppe sisust, tasemest või meetoditest ning mille käigus täiskasvanud arendavad oma võimeid ja/või parandavad kutsealaseid oskusi. Eestis reguleerib täiskasvanute koolitust [täiskasvanute koolituse seadus](#). Täiskasvanute koolituse seaduse alusel on täiskasvanud õppija see, kelle jaoks õppimine ei ole põhitegevus, see tähendab, et ta õpib töölkäimise, lastekasvatamise või mõne muu tegevuse kõrvalt. Seega reguleerib täiskasvanute koolituse seadus väljaspool päevast õppevormi või täiskoormusega toimuvat õpet ja erinevaid koolitusi. Kuigi täiskasvanute koolituse seaduse sätted kehtivad neile, kelle põhitegevus ei ole õppimine, võib täiskasvanud õppija valida just endale sobiva õppimise koha, õppevormi ja koormuse.

Täiskasvanute koolituse seaduse alusel jaguneb täiskasvanute koolitus tasemekoolituseks, tööalaseks koolituseks ja vabahariduslikuks koolituseks.

Tasemekoolituses saab omandada põhiharidust, üldkeskharidust täiskasvanute gümnaasiumides, kutseharidust kutseõppeasutustes ja kõrgharidust kõrgkoolides.

Töölases koolituses saab omandada ja täiendada kutse-, ameti- ja/või erialaseid teadmisi, oskusi ja vilumusi, samuti umber õppida.

Vabaharidusliku koolituse käigus saab arendada inimese loovust, andeid ja sotsiaalseid oskusi. Vabahariduslik koolitus on enamasti seotud inimese huvide ja harrastustega.

Vabaharidusliku ja tööalase koolituse vahel on keeruline piiri tõmmata, kuna mõningatel juhtudel või hobist saada amet ja paljudel inimestel aitavad vabahariduse raames omandatud teadmised ja oskused igapäevatöös edukamad olla. Vabahariduslike kursuste eest maksavad õppija või nende tööandja ise. Erandiks on koolitused, mis on finantseeritud Euroopa Liidu tõukefondide vahenditest, need on õppijale odavamad võrreldes teiste turul pakutavate koolitustega või koguni tasuta. Vabahariduslikul koolitusel on inimesel võimalik õppida täpselt seda, mille vastu ta huvi tunneb ja seeläbi arendada ennast kui isiksust ja omandada eluks vajalikke teadmisi ja oskusi. Vabaharidusliku koolituse läbimine ei anna enamasti kvalifikatsiooni.

Vabahariduslikku koolitust pakuvad vabahariduslikud koolituskeskused, rahvaülikoolid, kultuurikeskused, FIED ja paljud teised keskused. Tasuliste koolituste korral on tulumaksuseaduse alusel õigus õppijal tulumaksuvabastusele koolituseks kulunud summa

Ülevaade täiskasvanute eesti keele õppe kvaliteedist

ulatuses, kui õpet pakkuval erakoolil on koolitusluba või tegemist on riigi/kohaliku omavalitsusüksuse haridusasutusega.

Eesti keele vabahariduslik õpe

Eesti riigikeel on eesti keel. Enamus Eesti elanikkonnast räägib eesti keelt emakeelena, kuid osale elanikkonnast on eesti keel võõrkeel. Eesti keele kui riigikeele oskuse nõuded on määratletud [Keeleseaduses](#).

Eesti keele õpet täiskasvanutele korraldavad Eestis vabahariduslikud institutsioonid ja FIE-d. Üldjuhul on õpe tasuline, mida võidakse korvata eri kompensatsiooniskeemide kaudu. Samuti võidakse tasuta keeleõpet pakkuda eri projektide (nt MISA rahastatavate projektide) raames. Otseselt keeleõpet pakkuvate tegevuste kõrval on kasutusel ka muid, keelekeskkonda ja –suhtlust võimaldavaid ja rikastavaid projekte (nt kohanemiskoolitused, tööpäevaprogrammid, eri rahvusrühmade pühapäevakoolid, kodanikeühenduste koostööl põhinevad tegevused jmt.

Alates 1. jaanuarist 2006. aastal muutusid muukeelse elanikkonna jaoks olulisel määral tingimused eesti keele õppe eest tasutud koolituskulude hüvitamise taotlemiseks. Riiklik Eksami- ja Kvalifikatsioonikeskus võtab nüüdsest vastu taotlusi eesti keele õppe kulude kuni 100-protsendilise hüvitamise kohta.

Uuringu korraldus

2. Uuringu eesmärgid, metoodika ja läbiviimine

Saamaks ülevaadet täiskasvanutele eesti keelt õpetavate vabahariduslike institutsioonide õpetuse kvaliteedist viis Tallinna Ülikooli Eesti Keele ja Kultuuri Instituudi uurimisrühm läbi Haridus- ja Teadusministeeriumi tellimusel vastava uuringu. Uuring koosnes neljast etapist:

Uuring kavandati (teoreetiline kaardistamine ja empiiriline analüüs) perioodil mai 2009 – august 2009.

Uuring valmistati ette (praktiline korraldus) perioodil september 2009 – oktoober 2009.

Küsitlus viidi läbi perioodil november 2009 – jaanuar 2010 (täpsustused veebruaris 2010).

Analüüs ja raporti koostamine toimus jaanuaris-veebruaris 2010.

Uuringus osalesid:

Mart Rannut (põhitäitja, analüüsi koostaja),

Ülevaade täiskasvanute eesti keele õppe kvaliteedist

Ülle Rannut (analüüsi koostaja)

Julia Djomina (küsitluse korraldaja, andmete kogumine ja esmane töötlus),

Aleksandra Dergatšova

Deniss Jegorov

Anni Peedisson

Keaty Siivelt

Mirjam Vahtre

2.1. Uurimisülesanne ja uurimismetoodika

Lähteülesanne seadis teadusuuringule terve rea uurimisülesandeid, mis tuli täita uuringuks ettenähtud piiratud eelarve tingimustes. Kaardistava uurimuse eesmärk on saada ülevaade täiskasvanutele **eesti keelt** õpetavate vabahariduslike institutsioonide õpetuse kvaliteedist. Seda tehti küsitluse ja tunnivaatluse kaudu. Uuringus lähtuti alljärgnevatest HTMi poolt pakutud küsimustest:

1. Kas ja kuidas tehakse kindlaks õppija keeleoskuse tase enne kursuse algust?
2. Kas ja kuidas mõõdetakse kursuste tõhusust? Missugune on õppijate keeleoskustaseme tõus?
3. Kes osalevad kursustel: vanus, sugu, amet, haridustase jm kriteeriumid.
4. Kes maksab kursuste eest, kas inimene ise, tööandja vm võimalused?
5. Kas ja kuidas mõõdetakse osalejate rahulolu?
6. Milliste standardite või süsteemide alusel keeled tasemetesse jaotatakse?
7. Kas ja kui võrd õpetaja arvestab (ja selgitab välja) õppijate ootused ja keeleoskuse taseme grupis?
8. Kui suur on väljalangevus, kas on uuritud põhjusi?
9. Missugune on õpetajate kvalifikatsioon? Kuidas leitakse õpetajad? Missugune on õpetajate töökoormus?
10. Kas ja mil viisil on korraldatud õpetajate täiendkoolitus?
11. Kas õpetatakse õppijat oma keeleoskuse taset hindama (näiteks Europassi, keelemapi alusel)?
12. Kui pikad on kursused? Kas lõppevad testiga, eksamiga?
13. Missugune tunnistus väljastatakse õppurile õppe lõppedes?
14. Kas on teada, kui suur osa õppijatest soovib sooritada tasemeeksamit?

Ülevaade täiskasvanute eesti keele õppe kvaliteedist

15. Kas on teada, kui suur osa kursuse lõpetanutest sooritab tasemeeksami, kas nad sooritavad selle õpitud tasemel?

16. Kui suur on jätkuõppijate osakaal?

17. Missuguseid õpetamismeetodeid kasutatakse?

18. Kuidas on sõnastatud õpieesmärgid?

19. Kui palju õppe mahust kulutatakse testide täitmisele?

20. Missuguseid õppematerjale tasemeti kasutatakse?

21. Kas on olemas kursuse õppekava?

Vajadusel (ja võimalusel) täpsustati mõningaid küsimusi, samuti koguti teavet suuliste laiemate intervjuude ja tunnivaatluste kaudu (nt õppevahendite kasutamine, keel seinal jmt).

2.2. Sihtrühmad

Uuring seadis eesmärgiks anda ülevaade vastavast temaatikast üle Eesti. Selle saavutamiseks uuringusse hõlmati erinevaid koolitajaid kõigist olulistest regioonidest: Tallinnast ja mujalt Harjumaalt, Tartust, Valgast, Pärnust, Ida-Virumaalt jm.

Uuringu sihtrühma määratlemisel tugineti riikliku registri andmetele, vt Vabahariduskiidu liikmete registrit <http://www.vabaharidus.ee/index.php?page=102> . Sihtrühmadele edastati Mart Rannuti allkirjaga projekti tutvustav kaaskiri.

EESTI KEELT ÕPETAVATE VABAHARIDUSLIKE INSTITUTSIOONIDE KIRJELDUS

Regionaalne esindatus

Uuringus kaardistati esimese ülesandena täiskasvanutele eesti keelt õpetavate vabahariduslike institutsioonide arv ja piirkondlik jaotus. See osutus mõneti erinevaks eelnevalt saadud loetelust.

Kokku saadi teavet **61** keelekoolitust pakkuva firma kohta, mis jaotusid piirkonniti järgnevalt:

- Ida-Virumaal 13, sealhulgas Narvas 5, Sillamäel, Jõhvis, Kohtla-Järvel
- Tallinnas ja selle lähiümbruses (Maardus jm) 34
- Mujal 14: Tartu, Pärnu, Põlva, Rakvere, Jõgeva, Rápina, Haapsalu

Rühmitus teabekogumisvõimaluste alusel

Neid keelekoole/kursusi võib jaotada järgnevateks rühmadeks:

Ülevaade täiskasvanute eesti keele õppe kvaliteedist

1. Firmad, mis ilmselt ei eksisteeri (arv, loetelu): 12, ARKTUR Enesetäiendamiskool, Erakool Augiit, Katsal Koolitus, Lingua Bella keeltekool, Lingua Rustica Keeltekool, Encore Erakool, GrandKoolitus, Inter Language, Immersion Language School, OÜ RKT Koolitus, Teadus ja Tarkus Koolituskeskus, Travel In Koolitused, Tugikeskus.

Nende puhul ei olnud võimalik kontakti saada või vastab telefonile juba uus firma. Näiteid:

Encore Erakool – telefonile vastab hoopis teine firma. Kodulehekülg puudub. Meil tuli tagasi (delivery error).

SVS-L Koolituskeskus Jõhvi: ei tea midagi selle kohta, ei ole enam keeltekool.

2. Firmad, mis sisuliselt ei tegele eesti keele õppega või siis ainult individuaalkorras (arv, loetelu): 17, Anisa Keelekursused, Arenduskoja Koolitus, Keeltekool Arkoris, Bellnori Täienduskoolitus, Bi-Info Arendus- ja Karjäärikeskus, BTA Koolitus, Eda Täiendõppekeskus, EMI Keelekeskus, Jaan Tõnissoni Instituudi Koolituskeskus, Juhan Kunderi Seltsi Rahvakool, Jõgeva Õppekeskus, Kütermanni Keeltekool, MTÜ Viljandi Rahvakoolituse Erakool, Pärnu Keeltekool, Räpina Rahvakool, Rootsi Rahvaülikool Eestis, Saksa Kultuuri Instituudi Õppekeskus, Valga Keeltekool.

Need koolitusasutused on kas kunagi andnud eesti keelt ja praeguseks loobunud või siis alles kavatsevad õpetama hakata. Mõned nendest korraldavad küll teiste keelte õpet, kuid eesti keele oma mitte. Üksikud on eesti keelt õpetanud mõne juhusliku projekti raames. Suur osa nendest oleks valmis jätkama eesti keele õppega, kui soovijaid leiduks. Osa õpetab eesti keelt individuaalkorras. Näiteid:

Bellnori Täienduskoolitus (Tallinn) öeldi järgmist: Kahjuks meil praegu ei toimu eesti keele tunde, sest meil ei olnud piisavalt soovijaid rühma avamiseks. Meil olid küll mõned eratunnid, kuid need lõppesid juba ära.

Bi- Infost vastas alguses sekretär, kes suunas edasi juhatajale (kes tegeles hoopis charter-lendudega), kes suunas omakorda tagasi sekretärile. Kui ma uuesti ära seletasin, mida ma soovin, sain sekretärilt vastuse, et hetkel pole neil mitte ühtegi käimasolevat eesti keele kursust ning seetõttu puudub ka inimene, kes võiks küsimustele vastata. Bi-Info ainult korraldab koolitusi.

Docendo Koolitus – ütles, et neil pole praegu kliente. Põhiliselt eratunnid või minigrupid

Eda Täiendõppekeskus: annavad eesti keele kui võõrkeele tunde väga vähe (individuaaltunnid paarile inimesele aastas). Pealegi on enamasti tegu kooliõpilastega ja mitte täiskasvanutega.

Jaan Tõnissoni Instituudi Koolituskeskus – ei õpeta täiskasvanuid, pakuvad õpilaste ettevalmistust eksamiks.

Juhan Kunderi Seltsi Rahvakool: juba 4 aastat pole õpetanud eesti keelt. On isegi kursuseid välja reklaamitud, aga pole olnud piisavalt huvi.

Jõgeva Õppekeskus õppekeskusel praegu eesti keele kursusi pole.

Keeltekool Arkoris (Tallinn): ei ole veel ühtegi tundi toimunud, gruppi kogutakse alles, võib-olla veebruaris.

Ülevaade täiskasvanute eesti keele õppe kvaliteedist

Pärnu Keeltekool: Kuna juba mitu aastat ei ole eesti keele kursusi korraldanud vähese huvi tõttu, siis ei osalenud ka küsitluses.

Saksa Kultuuri Instituudi Õppekeskus, Tartu: praegu ei ole enam eesti keele tunde.

Tartu Haritlaste Liidu Koolituskeskus, Tartu: ei ole praegu eesti keele koolitust, tahtjaid pole terve poolaasta olnud. Töötukassa pole tellimust andnud ja iseõppijaid ei ole olnud.

3. Koolid, mis keeldusid vastuseid andmast (arv, loetelu): 9 Võõrkeeltekkeskus Algus, Erakool LangFarm, Erakool Refero, Multilingua Keelekeskus, Kütermanni Keeltekool, Erakool Virest Prof, TLN Keeltekkeskus, Erakool Sugesto, Koolituskeskus Keelepisik.

Siia kuuluvad keelefirmad, mis ilmselt pakuvad keelekoolitust, kuid ei soovi, et midagi selle kohta teada saadakse. Näiteid:

Erakool Virest Prof : juhataja Irina Levald ütles: "Meil ei ole võimalust tegeleda Teiega. Pöörduge teiste firmade poole."

Erakool Lederson (Jõhvi): juhataja keeldus telefonitsi küsimustele vastamast, sest on väga haige, kohale minna ka mitte kuidagi ei saa, sest ilma temata ei oska teised töötajad aidata.

TLN Keeltekkeskus, Tallinn. Oli kokkulepe sekretäri Triin Taega, et võib tulla ja rääkida eesti keele õpetajaga, vaadata tundi ka. Kui tulin kohale, siis teda tööl juba ei olnud. Kõik teised keeldusid rääkimast, eesti keele õpetaja Elle Topaasia põhjendas oma keeldumist sellega, et ta on Eesti kodanik ja hakkab oma tööst rääkima ainult advokaadi juuresolekul. Ta ütles, et ei taha oma aega raisata. Tema sõnul on Haridus- ja Teadusministeeriumi uuring "rumal." Karjus väga pikalt. Mõne aja pärast helistasin veel kord. Tulemus: ootavad allkirjadega paberit (korralduse nr, kes on vastutav isik, kõik vajalik info). Ei taha tasuta küsimustele vastata.

2 korda helistasin **Erakooli Sugesto.** Esimene kord rääkisin sekretäriaga, kes ei oelnud oma nime. Vestlus oli pikkuselt keskmine, seletasin uuringu eesmärgid ära. Sekretär palus küsimusi loetleda, siis palus helistada tagasi 5 minuti pärast. Helistasin tagasi, minuga rääkis Monika Veisson, kooli direktor. Toimus samasugune vestlus, ta palus küsimusi esitada, vaatas ka saadud e-kirja, täpsustas, mida küsimuste koostaja tahtis teada saada, mina kirjeldasin uuringut, seletasin, kes ma olen. Direktor ütles, et saadab vastuseid e-postiga. See vestlus oli pikk. 10 minuti pärast telefoni vestlust sain nendest kirja palvega ajapuuduse tõttu "jätta meid sellest tööst välja."

Käisin 10. detsembril Tallinnas asuvas **TLN Keeltekkeskuses.** Oli kokkulepe sekretäri Triin Taega, et võib tulla rääkida eesti keele õpetajaga, vaadata tundi ka. Kui tulin kohale, siis teda tööl enam ei olnud. Kõik teised keeldusid rääkimast, eesti keele õpetaja Helle Topaasia põhjendas oma keeldumist sellega, et ta on Eesti kodanik ja hakkab oma tööst rääkima ainult advokaadi juuresolekul. Ta ütles, et ei taha oma aega raisata. Tema sõnul on Haridus- ja Teadusministeeriumi uuring "rumal." Karjus väga pikalt.

Erakool Refero, Tallinn Juhataja Aire Isandi vastus: Ajapuuduse tõttu ei saa vastata.

Bilingua Keeltekool – Svetlana Goroljova. Pidi kirjutama, aga pole veel vastanud. Hädas aruannetega, raamatupidamine. Ise ka annab tundi, aga ei taha, et tuleme, kuna tal pole praegu aega tunde ette valmistada.

Ülevaade täiskasvanute eesti keele õppe kvaliteedist

Kütermanni Keeltekool: 1. katse – ühe meesterahvaga sai Mirjam lõpuks ühendust, aga ta ei tahtnud suhelda. 2. katse – telefonile vastanud Küllike Kütt ei tööta praegu ühegi koolituskeskuse juures. Tema ütles, et neid pole mõtet uuringusse kaasata. Rohkem ei saanud midagi küsida, kuna telefon pandi ära. On saadetud ka 2 meili koos ankeediga. Vastust pole.

Erakool LangFarm Narvas: Põhiliseks tegutsemisfääriks on vestlemiskoolitused korporatiivklientide jaoks „nii, et keel ära ei ununeks”

4. Koolid, mis andsid vastuseid, kuid ei lubanud tunnivaatlust (arv, loetelu): 6 Natalia Žurakovskaja Keeltekool, Generum Erakool, Keeltekool Prosum, MTÜ EV Koolitus, Bilingua Keeltekool, Erakool Veralla. Näiteid:

Keeltekool Prosum – Natalja Liventaal. Vastused saadetud. Julia käis vaatamas. Keeltekooli Prosum oli ankeet juba eelnevalt saadetud ning sekretär vastas, et ankeet on veel täitmisel ning saadetakse meili teel. Kohtumise osas öeldi, et õpetajal pole aega ning kahjuks pole kokkusaamist võimalik korraldada.

Helistasin **Erakooli Veralla**, rääkisin sekretäriaga, kelle nimi on Alla Bolotnikova. Toimus väga pikk vestlus. Kõigepealt andsin ülevaate uurimusest ja sellest, kes ma olen. Alla hakkas esitama küsimusi uuringu kohta, süüdistas Haridus- ja Teadusministeeriumi rahapuuduses. Lõppude lõpuks ütles, et ei lase kedagi tunde vaatama, sest kui võõrad inimesed tulevad eesti keele õpetajatega rääkima, siis pärast nad satuvad haiglasse südameinfarktiga ja õpilastel tekib psühholoogiline stress. Aga vastused küsimustele ikkagi sain.

Multi-Lingua Narva Koolituskeskus teatas, et neil on kahte liiki koolitusi: 1. suhtlemine, väikesed grupid, ühised huvid, valitakse teemad baasteadmised, väljasõidud ja suhtlemine kuuldu ja nähtu teemadel; 2. tasemeksam, HM programmi järgi, kui nt mõeldakse oskust kõrgtasemel, siis selle jaoks leitakse eraldi materjalid ja seletatakse „omapärastelt”

EV Koolituse sekretär palus saata küsimused meili teel ning vastas, et kohtumiseks aega pole. Vastused saadeti tagasi.

Generum Erakool – Ene Vasli: Kliendid ei soovi, et nende tundi küllastatakse.

5. Koolid, mis võimaldasid lisaks anketeerimisele ka tunnivaatlust (arv, loetelu): 14, A&E Keeltekool, Avaliku Halduse Arengukeskus, Ivlain Ekspress, Studio Lingua Keeltekool, Eesti Keele Suhtlemiskool, Keelekeskus Futurum (Folkuniversitet), VladParal Õppekeskus, Polixena MTÜ, Tartu Haritlaste Liidu koolituskeskus, RVK Koolituskeskus, FIE Ülle Koppeli Keelekool, SVS-L Koolituskeskus, Vestleja Koolitus, Tiia Võhma Keeltekool. Siin on koolid, kus käidi, ja ka koolid, mis ei otseselt ei keeldunud ja ütlesid, et kunagi hiljem saab kindlasti tulla tundi vaatama (osades keelefirmades ei olnud detsembris-jaanuaris tunde). Näiteid:

16. detsembril käisin Tallinnas asuvas **VladParal Õppekeskuses**. Rääkisin kooli direktoriga Ksenia Žukovaga ning eesti keele õpetaja Galinaga. Selgus, et koolitus on pigem erialane (nt floristika, turism). Klassi füüsiline keskkond oli loov, seintel oli palju õpilaste töid, pilte, fotosid. Oli ka palju lilli ning oli kohvilaud, tunni jooksul õpilased saavad ka süüa küpsiseid ja juua teed või kohvi. Klassis oli televiisor, magnetofon. Selgus, et enne kursuse (õppetöö) algust üritab õpetaja luua emotsionaalset

Ülevaade täiskasvanute eesti keele õppe kvaliteedist

kontakti õppijatega. Grupis oli 6 õpilast, kõik olid turvatöötajad, kellel oli vaja eesti keele B2 taset saada. Tunni jooksul toimus tõhus suhtlemine, paaristöö.

16.detsembril käisin Maardus asuvas erakoolis **Polixena**. Klassi füüsiline keskkond oli hea, oli palju pilte, TV, magnetofon. Metoodika kohta ütles eesti keele õpetaja Ella Unt, et ta kasutab rollimänge, rühmatöid, dialoogide koostamist, õpilased lahendavad ka eksamiteste, loevad sõnaraamatutega erinevaid tekste. Selgus, et õpetajal on ka oma metoodika, ta kasutab oma nn nippe, sellest põhjalikumalt rääkimast keeldus. Põhjuseks ütles, et tahab oma õpikut kirjutada. Grupis oli 6 õpilast, tund oli suunatud suhtlemisoskuste arendamisele. Tunni jooksul lahendati teste, loeti tekste.

Ivlain Ekspress Sillamäel Õppetund algab vestlusega, olmeteemadel. Kuna sihtgrupiks on töötud naised vanuses 22-50+ , siis tunni ajal räägitakse keeleõppest, perekondlikest väärtustest ja võimalustest - kuidas need töötud naised saaksid kiiremas korras tööle asuda.

Erakool Ontika: „Meil on omad meetodid, Põhjamaadelt ülevõetud: rollimängud, psühholoogilisi aspekte arvestav õpe” Kestuseks on 240-300 tundi. Sihtgrupp on hetkel Ida-Virumaa töötud. Nende jaoks on see hüppelaud, et nad julgeksid intervjuule minna. Pakutakse alg- ja kesktasemel keeleõpe (A2,B1,B2).

UURINGU TULEMUSED

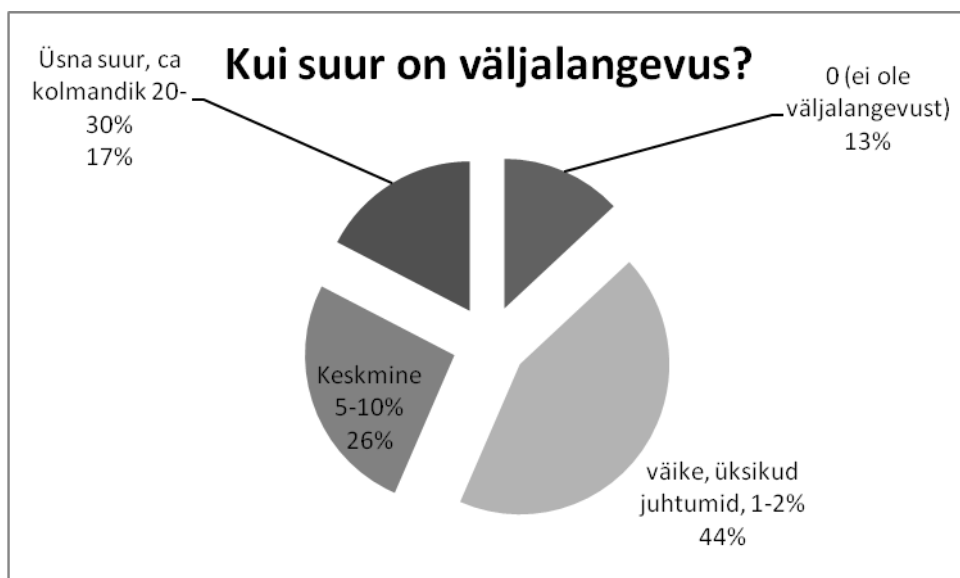
Kokkuvõtted

Käesolevas peatükis esitatakse ülevaade väljalangevusest (2.8), kursuste kestusest (2.12), tasemeeksami tegijate osakaalust (2.14 ja 2.15), jätkuõppijate osakaalust 2.16, õppemeetoditest 2.17, testide mahust 2.19 ja õppematerjalidest 2.20. Muud uurimisküsimused on analüüsitud viimases alapeatükis.

1.Kokkuvõtte väljalangevusest (2.8): Kui suur on väljalangevus, kas on uuritud põhjusi?

23 keeltekooli küsitluse tulemus näitas, et 44 protsenti keeltekoolidest (10) hindas väljalangevust minimaalseks või väikseks, kus maksimaalne väljalangejate hulk moodustas 1-2 protsenti osalejatest ning tegemist oli valdavalt üksikjuhtumitega. 13 protsenti (3) keeltekoolidest leidis, et väljalangevust üldse ei ole. 26 protsenti keeltekoolidest hindas väljalangevust keskmiseks ning see jäi väljalangejate hulga poolest vahemikku 5-10 protsenti. Üsna suure väljalangejate hulgaga oli kokku, 17 protsenti (4 keeltekooli) hindas väljalangevust üsna suureks, sest väljalangejaid oli kuni 20-30% ning mõnes kohas peaaegu kolmandik osalejatest.

Joonis 1. Väljalangevuse suurus

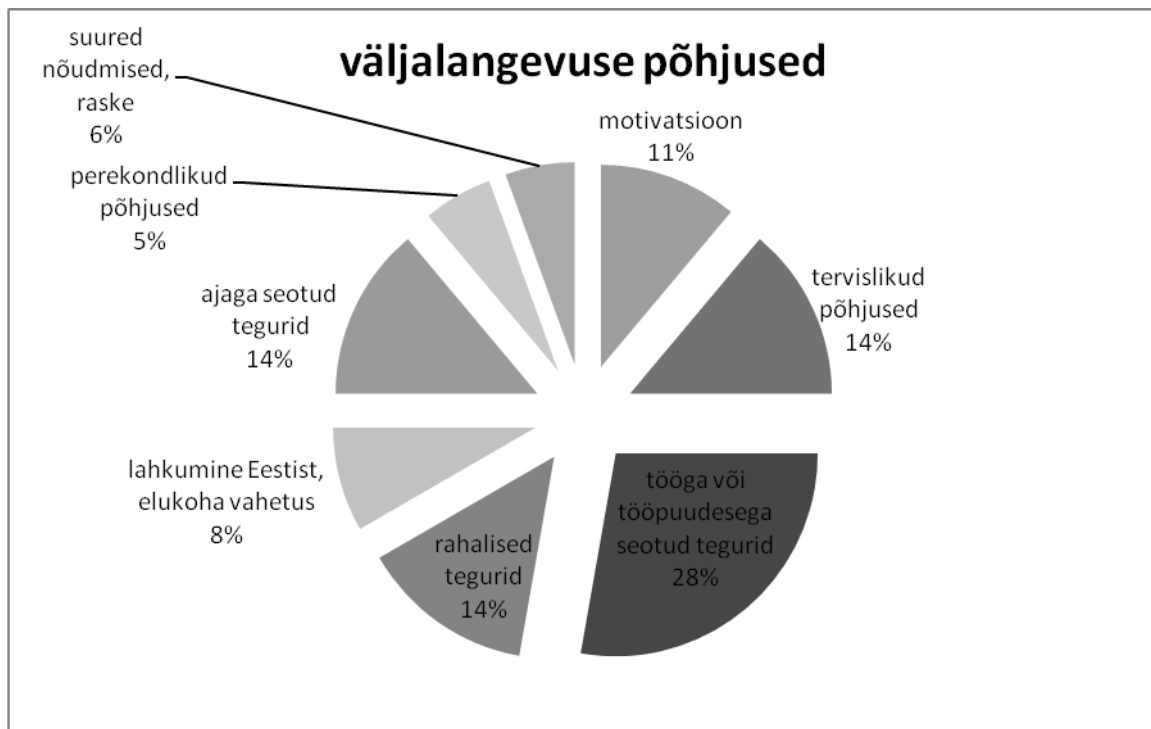
Tabel 1. Väljalangevuse suurus

Kui suur on väljalangevus	kokku
0 (ei ole väljalangevust)	3
väike, üksikud juhtumid, 1-2%	10
Keskmine 5-10%	6
Üsna suur, ca kolmandik 20-30%	4
Kõik kokku	23

Väljalangevuse suuruse või puudumise põhjused:

Peamisteks väljalangevuse põhjusteks on tööga seotud tegurid: tööpuudus, töökoha saamine, töökoha vahetus, töögraafiku muutumine, komanderingud jmt. Teisel kohal on aja, raha ja tervisega seotud tegurid. Huvitav on märkida, et tasuta kursuste puhul kaovad ära küll rahalised tegurid, kuid suurenevad motivatsiooniga seotud väljalangemist suurendavad tegurid.

Joonis 2. Väljalangevuse põhjused

Väljalangevust ei ole:

Ülevaade täiskasvanute eesti keele õppe kvaliteedist

Keeltekoolides, kus väljalangejaid ei olnud, selleks eraldi põhjendusi ka välja ei toodud.

A&E Keeltekool: Meie firma on suhteliselt noor ja „roheline”. Saime vaid pooleaastaseks. Samas oleme uhked, et meil pole ühtegi õpilast, kes on ära läinud, nii et väljalangevus võrdub nulliga.

Vladparal Õppekeskus: Väljalangevust ei ole.

MTÜ Selts Raeküla RVK Koolituskeskus: Eraõppes väljalangevust ei ole esinenud

Väljalangevus on väike ehk minimaalne, maksimaalselt 1-2%, üksikud juhtumid:

Väikese väljalangevusega keeltekoolides, toodi peamisteks põhjusteks töökoha, elukoha, tervise, aja ja motivatsiooniga seotud faktorid: a) tervislikud põhjused; b) rahalised raskused, tasuta kursustele pääsemine; c) lahkumine Eestist, elukoha vahetus; d) töökoha vahetus, töökoha saamine või töötuks jäämine; e) koolitaja isiksuse sobimatus; f) ajanappus; g) vähene motiveeritus.

TEA: *Väljalangevus on väike, kui õppija on motiveeritud. Põhjused on: vähene motiveeritus- näit. kursus on tööandja poolt kinni makstud ja töötajat sunnitakse kursusel käima, haigestumine, pikaajalised komandeeringud-reisid, töökaotus jne.*

Avaliku Halduse Arengukeskus: 1 inimene – haigestus

Erakool Veralla: Väljalangevus on väike. Põhjused: rahalised raskused, probleemid tervisega, lahkumine Eestist.

Felola Koolituskeskus: On olnud üksikud juhtumid, mis olid seotud tervise põhjustega.

Curriculum Vabakool: Üksikud juhtumid, väga harva. Kolmeaastase tegutsemise jooksul 1-2 inimest. Põhiliseks takistuseks on kas koolitaja isiksuse sobimatus (vahetame välja) või raha puudumine, et jätkata.

Ivlain Ekspress: *1-2 % haigus, töövahetus, töötuksjäämine*

KEA Põlva õppekeskus MTÜ: *Väga väike, peamiseks põhjuseks tööle asumine (kuna tegemist on olnud töötute gruppidega senini).*

Natalia Žurakovskaja keeltekool: Haigestumine või ootamatu komandeering. Tavaliselt soovivad nad kursuse koos järgmise grupiga lõpetada.

Polixena MTÜ: Ei ole suur, põhjusteks on tasuta kursustele pääsemine, ajanappus õppimiseks. Üksikutel juhtudel, kui ei jõua rühmaga kaasa, kui on tunde vahele jäetud või õppimata olnud.

Ülevaade täiskasvanute eesti keele õppe kvaliteedist

Tartu Haritlaste Liidu koolituskeskus: Katkestajaid on olnud üksikud. Peamiseks põhjuseks on olnud töökoha saamine teises linnas või muud tööga seotud probleemid.

Väljalangevus on keskmine 5-10%:

Keskmise väljalangevusega keeltekkoolides, toodi peamisteks põhjusteks töökoha, motivatsiooni, tervise, ajaga seotud faktorid: a) tervislikud põhjused; b) motivatsioon, laiskus, õppimine osutub raskeks; c) kursuste aeg ei sobi, töögraafik, kellaaaja ja nädalapäeva sobimatus; d) töökoha vahetus, elukoha vahetus; e) perekondlikud põhjused.

EV Koolitus MTÜ: Väljalangevus ~ 5-10%, põhjuseks on tavaliselt raha puudus

Erakool Ontika: Väljalangejad asendatakse uute õppijatega. Väljalangemise põhjused on individuaalsed: leitakse töökoht, isiklik laiskus, haigused.

Generum Erakool : Ca 10%- suur töökoormus, perekondlikud põhjused, ja viimane kogemus-laupäevane aeg ei ole siiski õppimiseks sobiv.

Keelekeskus Futurum: Väljalangevus on ~5-6%. Põhjuseks on nimetatud elukohamuutust, kiirenenud elu- ja töötempot ning töökohavahetusest tingitud kellaaegade sobimatuks muutumist.

Keeltekkool Prosum: 5% haiguste, töögraafiku puhul, töökoha vahetuse puhul.

MTÜ KEA Valga Õppekeskus: Keskmiselt 10%. Peamine põhjus on, et õppimine osutub raskeks, lihtsalt kohalkäimisest ei piisa.

Väljalangevus on üsna suur 20-30%, ca üks kolmandik:

Üsna suure väljalangevusega keeltekkoolides, toodi peamiste põhjustena esile: a) materiaalsed põhjused (inimestel puudub õppimiseks raha); b) keeletasemete kriteeriumid on praegu järelejäänud kontingendi jaoks väga kõrged; c) motivatsioon (tahtejõud, mäluprobleemid, tasuta kursuste puhul on motivatsioon madal); d) perekondlikud põhjused.

Akubens Keeltekkool: 10%-20% osalejatest ja ainult materiaalsetel põhjustel.

Eesti Keele Suhtlemiskool: Praegu on väljalangevus üsna suur, sest inimestel puudub õppimiseks raha ning keeletasemete kriteeriumid on praegu järelejäänud kontingendi jaoks väga kõrged. Inimesi ehmatab tasemeeksamite suur maht, eriti B2 ning C1 puhul ning see kaotab ka õppimise isu. Pean silmas siin esmajärjekorras vene koolide õpetajaid ning mõnesid politseiteenistujaid.

Ülevaade täiskasvanute eesti keele õppe kvaliteedist

Nende probleem on see, et nad on hariduse omandanud Venemaal või mõnes teises endises liiduvabariigis. Kõrgemate tasemetel puhul on probleemiks just eri teemadel arutlemine ning kirjutamine. Kõrgem keeletase nõuab minu arvates ka kõrgemat haritust ning intelligentsust.

FIE Ülle Koppeli Keelekool: Umbes 1/3. Põhjused erinevad- perekondlikud, soovid ja tahted ei kattu, mälu probleemid.

Haapsalu Rahvaülikool: Tasulistel kursustel ei ole suur. Tasuta kursustel võib juhtuda, et 25% õppijatest langeb välja. Peamine põhjus on see, et kui mõni kord jäi vahele, siis ei jõua järele ja kuna maksnud ka pole, siis ei püüa ka. Tänapäeva väga kurb trend, et tasuta koolituse kursusel käest ei või küsida isegi mitte 50 kr omaosalust. Kasvab uus põlvkond, kes ei ole valmis koolituse eest kunagi maksma, aga vabahariduskoolid peavad tasuta kursuste korraldamiseks kõik kulud enne ära tegema ja tagasi laekuvad need 4-6 kuu pärast. Riigi hariduspoliitika võiks toetada vabahariduskoole, kes ei ole vaid sukakudujad, vaid kelle seas on väga tõsised tegijad.

Kokkuvõtteks võib öelda, et väljalangevus on suhteliselt madal, sest vaid 17 protsendi ulatuses moodustas see ligi kolmandiku osalejatest. 57 protsenti keeltekoolidest puutus väljalangevusega kokku vaid üksikutel juhtudel või üldse mitte. 26 protsenti keeltekoolidest hindas väljalangevust keskmiseks ning see jäi väljalangejate hulga poolest vahemikku 5-10 protsenti. Peamisteks väljalangevuse põhjusteks on tööga seotud tegurid: tööpuudus, töökoha saamine, töökoha vahetus, töögraafiku muutumine, komandeeringud jmt. Teisel kohal on aja, raha ja tervise seotud tegurid. Tasuta kursuste puhul kaovad küll ära rahalised tegurid, kuid suurenevad motivatsiooniga seotud väljalangemist põhjustavad tegurid. Kursustel käimisest loobutakse kergemalt, kui selle eest ei ole makstud.

2. Kokkuvõte kursuste kestusest (2.12)

Uurimuses osalenud keeltekoolidelt küsiti, kui pikad on kursused ning kas need lõppevad testi või eksamiga? Küsimusele vastas kokku 23 keeltekooli.

Küsitlus näitas, et keeltekoolid kasutavad erineva kestusega kursusi samaaegselt, mis mõningal määral sõltub kursuse raames pakutavast keeletasemest (näiteks on B-taseme kursused pikemad kui A-taseme omad). Kõige rohkem eelistati keelekursusi, mis jäid vahemikku 60-120 akadeemilist tundi. 60-tunnised kursused olid kõige levinumad, mida kasutas 61% keeltekoolidest. Sellele järgnesid 120 tunniseid kursused, mida kasutasid ligi pooled (48%) keeltekoolidest ning 39% kasutas 80 tunniseid kursusi. Kõige väiksema tundide arvuga kursused kestsid 32 tundi, mida kasutas üks keeltekool ning kokku kasutas kuni 40 tunniseid kursusi 17% koolidest. Kõige suurema tundide arvuga keelekursused kestsid 300-350 tundi, 300 tunniseid kursusi kasutas 13% keeltekoolidest ning 350 tunniseid vaid 1 keeltekool. Kaks keeltekooli ei andnud küsimusele selget vastust ega määratlenud oma keelekursuste tundide arvu.

Tabel 2. Kursuste kestus

kursuste kestus	keeltekoole	% keeltekoolidest
32- 40 tundi	4	17%
45-54 tundi	2	9%
60 tundi	14	61%
80 tundi	9	39%
120 tundi	11	48%
150 tundi	2	9%
180 tundi	3	13%
240 tundi	2	9%
300 tundi	3	13%
350 tundi	1	4%
vastus ebamäärane	2	9%

Enamasti varieerus keelekursuste kestus vastavalt tasemele ning tellimusele (vt tabel 3). Vaid üksikud koolid nimetasid vaid ühe kindla tundide arvuga kursusi. Huvitav on märkida, et koolides, kus on suurem väljalangevus, on tundide arv pigem väike kui suur (Akubens Keeltekool, Haapsalu Rahvaülikool, Eesti Keele Suhtlemiskool, FIE Ülle Koppeli Keelekool). Seega ei mõjuta kursuse kestus väljalangevust.

Ülevaade täiskasvanute eesti keele õppe kvaliteedist

Tabel 3. Kokkuvõte kursuste kestusest

keeltekoolid	32-40	45-54	60	80	120	150	180	240	300	350	Vastuse ebamäärane
A&E Keeltekoool				1							
Avaliku Halduse Arengukeskus	1										
Eesti Keele Suhtlemiskool			1		1	1					
Akubens Keeltekoool	1		1								
Erakool Veralla			1	1							
Felola Koolituskeskus			1	1	1						
Curriculum Vabakool											
Erakool Ontika	1		1		1		1	1	1		
EV Koolitus MTÜ	1		1	1	1		1				
Generum Erakool			1								
FIE Ülle Koppeli Keelekoool			1	1	1						
Haapsalu Rahvaülikool		1	1							1	
Ivlain Ekspress					1						
KEA Põlva õppekeskus MTÜ									1		
Keelekeskus Futurum		1									
Keeltekoool Prosum			1	1	1						
Vladparal Õppekeskus				1	1						
MTÜ KEA Valga Õppekeskus			1	1	1	1	1	1	1		
Natalia Žurakovskaja keeltekoool											
MTÜ Selts Raeküla RKV koolituskeskus			1								
Polixena MTÜ					1						
Tartu Haritlaste Liidu koolituskeskus			1	1	1						
TEA Keeltekoool			1								
kokku	4	2	14	9	11	2	3	2	3	1	

74 protsenti keeltekoolidest väitis, et kursused lõppevad tasemetestide või eksamiga. Kolmes koolis asendas seda kontrolltöö, proovieksam või koolieksam. Kolmes koolis puudusid eksamid ja testid.

Tabel 4. Kas kursused lõppevad testi või eksamiga?

Kas kursus lõppeb testi või eksamiga?	keeltekoolid	Osakaal %
Tasemetesti või tasemeeksamiga	17	74%
Eksamit ega testi ei ole	3	13%
Kontrolltöoga, proovieksamiga, koolieksamiga	3	13%
Kõik kokku	23	100%

Vastused kursuste kestuse kohta

Avaliku Halduse Arengukeskus: 32 tunnise kursuse lõppedes testi ei tehtud, küll aga etendasid osalejad suhtlemissituatsioone; 2010 a on kavas 48 tunnine kursus.

Erakool Veralla: Kursused on 40-60 tundi. Enamus läheb tasemeeksamile.

Keelekeskus Futurum: Üks kursuse maht on 54 akadeemilist tundi, kursused lõppevad lõputestiga.

Generum Erakool: Reeglina 60 ak/t pikkused moodulid. Reeglina testiga.

MTÜ Selts Raeküla RVK Koolituskeskus: Planeeritavate kursuste pikkus (1 tase) gruppidele 60 ak/h. Kursus algab ja lõpeb testiga. Individuaalõppe – erinev ja lähtub sihtgrupi liikme individuaalsetest vajadustest ja võimalustest.

TEA Keeltekoool: *Üldkursuste üks tsükkel koosneb 60 akadeemilisest tunnist, asutusesise ja individuaalõppe puhul on kursuste maht vastavalt tellimusele. Kursused lõppevad lõputestiga.*

Felola Koolituskeskus: Kursuse maht 60 või 80 a.t. Lõppevad testiga.

Keeltekoool Prosum: 60-120 a.t. Lõppevad kontrolltöoga

Eesti Keele Suhtlemiskool: Meie kursused on lühikesed (60 – 150 tundi) ning enamus õppijaid tuleb siia tasemeeksamiks valmistuma . 60- tunnised kursused on nn tasanduskursused, kus püütakse ühtlustada õppijate taset. Enamus kursusi on 120- tunnised, kuhu püütakse valida võimalikult sarnase tasemega õppijaid, mis aga alati ei õnnestu. Kursus lõpeb testiga, mis sarnaneb eksamitestiga, sest enamus õppijaid läheb tasemeeksamile.

Akubens Keeltekoool: A1-60 õppetundi, A2-60 õppetundi, B1-120 õppetundi, B2-120 õppetundi, C1-80-100 õppetundi. Kursused lõppevad testiga ja eksamiga.

A&E Keeltekoool: Kõik oleneb rühma või kursuse tellija soovidest. Üldjuhul kursuse pikkus on 80 akadeemilist tundi ning see kestab 5,5 kuud. Kursuse lõpus sooritavad õpilased A&E Keeltekooli siseeksami. Edukalt eksami sooritanud saavad Kooli lõputunnistuse ning võimaluse jätkata õpinguid järgmisel tasemekursusel.

Ülevaade täiskasvanute eesti keele õppe kvaliteedist

FIE Ülle Koppeli Keelekool: 60-120 tundi. Lõpevad testi või nn koolieksamiga, kui pole teistsugust soovi.

Tartu Haritlaste Liidu koolituskeskus: Kursuste pikkus on olnud 60 – 120 tundi. Kursused lõpevad testiga.

Haapsalu Rahvaülikool: Tavagruppides 45 tundi semestris või 60 tundi, lõpevad kokkuvõtva testiga või tehakse jooksvalt iga peatüki järel teste. Töötukassal 350 tundi 5 kuu jooksul, lõpeb eksamiga.

EV Koolitus MTÜ: 40 – 180 ak.tundi. Viimane tund on proovieksam.

Vladparal Õppekeskus: 80 kuni 100 õppetundi

Erakool Ontika: Erineva pikkusega: 40h, 60h, 120h 180h, 240h, 300h. Lõpevad testiga ja eksamiga.

MTÜ KEA Valga Õppekeskus: 60-300 tundi, lühemad kursused lõpevad testiga pikemad eksamiga.

Ivlain Ekspress: 120 tundi, lõpevad testiga ja Riikliku taseme eksamiga.

Polixena MTÜ: 120 akadeemilist tundi, enamik läheb keeleksamile.

KEA Põlva õppekeskus MTÜ: 300 tundi, kursuse lõpus test.

Curriculum Vabakool: Kursuste pikkused on erinevad, test või eksam pole kohustuslikud vabakoolis, aga võimalik on teha soovi korral.

Natalia Žurakovskaja keeltekool: Esimene kursus kestab 4 nädalat, kõik järgmised on 2 nädalat pikad. Eksamit ei ole.

3. Kokkuvõtte tasemeeksami tegijate osakaalust (2.14 ja 2.15)

Keeltekoolidelt küsiti, et kas on teada, kui suur osa õppijatest soovib sooritada tasemeeksamit (läheb eksamile) (2.14) , kui suur osa sooritab tasemeeksami ja kas nad sooritavad selle õpitud tasemel? (2.15)

Kahekümne kolme keeltekooli küsitluse tulemused näitasid, et rohkem kui kolmandik (39%) keeltekoolidest väitsid, et peaaegu kõik õppijad (90-100% õppijatest) soovivad sooritada tasemeeksamit. Kuues koolis öeldi, et „kõik meie õpilased lähevad eksamile. Registreerime neid me ise“. Ühes keeltekoolis oli soovijaid umbes 60%, ühes keeltekoolis 20-23%, kahes koolis leidsid üksikud ning ühes koolis ei olnud üldse soovijaid. Koolides, kus oli vähe soovijaid öeldi näiteks, et peamiselt õpetatakse firmasisestes gruppides, kus osalejad ei ole tasemeeksamist huvitatud või on selle juba sooritanud. Öeldi ka, et ei teata, et paljud sooviksid tasemeeksamit sooritada, kuna hetkel koosneb õppijaskond valdavalt Eestis ajutiselt elavatest isikutest. Viis keeltekooli ütlesid, et nad ei ole teadlikud tasemeeksamite sooritajate arvust, sest neil polnud sellekohast informatsiooni. Põhjenduseks öeldi, et tasemeeksami sooritamise saadakse teada ainult sel puhul, kui õppijad kursusel sellest räägivad või tulevad jätkukursusele.

Tabel 5. Kui suur osa kursuse lõpetanutest soovib sooritada tasemeeksami?

Kui suur osa kursuse lõpetanutest soovib sooritada tasemeeksami?	kokku	osakaal
Kõik, 100%	6	26%
Peaaegu kõik, 90-100%	3	13%
Umbes 60%.	1	4%
Vähe, 20-30%	1	4%
mõni üksik, 1-5	2	9%
ebamäärane vastus, kuid on soovijaid	4	17%
ei ole soovijaid	1	4%
ei ole teada	5	22%
Kõik kokku	23	100%

Küsimusele, kui paljud sooritavad tasemeeksami õpitud tasemel, ei osanud enamus (52%) keelekoole vastata. Väideti, et ainult isiklike kontaktide säilimisel saab seda teada. Öeldi, et Riiklik Eksamikeskus meile seda infot ei anna, seega kuuleme ainult õppijatelt neid andmeid. Kuna õppijad sooritavad tavaliselt kursuse lõppedes eksami, siis me kõigilt õppijatelt sellekohast tagasisidet ei saa.

Siiski oskas 48% koolidest küsimusele vastata ning kahes koolis oli tasemeeksami sooritajate arv 99-100% õppijatest. Felola Koolituskeskus ütles, et nende andmetel sooritatakse tasemeeksam 100 protsendiliselt ning kindlasti õpitud tasemel.

Osa koole väitsid, et sooritanute arv sõltub tasemest. Akubens Keeltekool kinnitas, et nende statistika näitab, et A2 tasemeeksami sooritavad 80%, B1-80%, B2-65%, C1- 75%. Eesti Keele Suhtlemiskool väitis samuti, et A2 ning B1 õppijatest sooritab eksami 80%i, mõnikord isegi 90%. B2 tasemel õppijatest sooritab 120 tunni õppe järel eksami üks kolmandik, kuna 120 tunniga ei jõua algtasemelt kesktasemele.

17% koolidest leidis, et tasemeeksami sooritanuid on umbes 70-80%. See on väga erinev, kuid tagasiside põhjal tehakse järeldusi, et 80% nendest, kes lähevad tasemeeksamit sooritama, sooritavad eksami edukalt. Seda arvamust jagasid ka teised keeltekoolid, kes oma sooritanuid samasse vahemikku (70-80%) hindasid.

Ka tulemused sõltusid tasemest. Eesti Keele Suhtlemiskool ütles näiteks, et umbes pooled saavad eksamil 52 – 58 punkti, 5% saab on neid, kes saavad 58 - 59 punkti . Need, kes on õppimiseks vale grupi valinud, saavad tavaliselt 42 - 50 punkti.

Seega võib järeldada, et koolid, kes on pakuvad kursusi tasemeeksami sooritamiseks, omavad ka ülevaadet sellest, kui palju ja missuguste tulemustega grupid lõpetavad. Küsitlusest võib järeldada, et selliseid koole oli ca kolmandik.

Tabel 6. Kui suur osa sooritab tasemeeksami õpitud tasemel?

2.15. kui paljud sooritavad tasemeeksami ja kui paljud sooritavad selle õpitud tasemel?	kokku	osakaal
---	-------	---------

Ülevaade täiskasvanute eesti keele õppe kvaliteedist

90-99%	2	9%
70-80% , A2 ning B1 õppijatest sooritab eksami 80%, mõnikord isegi 90%; B2 tasemel õppijatest sooritab 120 tunni õppe järel eksami 1/3 .	3	13%
A2 tasemeeksami sooritavad 80%, B1-80%, B2-65%, C1-75%	1	4%
ca pooled	1	4%
Üksikud, 1-6, 6 inimest, neist 1 sai 100-st 98 punkti, 4-65-78 punkti ning 1 – 58 punkti	4	17%
ebamäärane vastus, ei ole teada, puudub ülevaade	12	52%
Grand Total	23	100%

Tabel 7. Kokkuvõte tasemeeksami sooritanutest keeltekoollide hinnangul

	2.14. kui suur osa kursuse lõpetanutest soovib sooritada tasemeeksami	2.15. kui suur osa kursuse lõpetanutest sooritab tasemeeksami õpitud tasemel?
Eesti Keele Suhtlemiskool	Enamus meie õppijaist (97 %) läheb eksamile.	A2 ning B1 õppijatest sooritab eksami 80, mõnikord isegi 90%. B2 tasemel õppijatest sooritab 120 tunni õppe järel eksami 1/3 . 120 tunniga ei jõua algtasemelt kesktasemele. 1/2 saab eksamil 52 – 58 punkti. 5% saab pidevalt 58 - 59 punkti . Need vales grupis õppinud saavad tavaliselt 42 - 50 punkti. Tavaliselt läheb osa õppijaid seejärel teise firmasse, aga üle pooltest tulevad tagasi. Osa kohe, teised on tükk aega Eesti riigi, maailma, õpetajate ja jumal teab, kelle peale veel pahased ning võivad tagasi tulla alles aasta pärast. Kui te arvate, et nad pärast seda õigema grupi valivad, eksite rängalt. Vastus meie soovitudele on : „ A mne nado B2“. Ümber veenda annab väheseid.
A&E Keeltekooll	Kõik meie õpilased lähevad eksamile. Registreerime neid me ise.	Kuna Kool on väga noor, eksamil käis vaid üks rühm. Rühmas oli kokku 6 inimest, neist 1 sai 100-st 98 punkti, 4- 65-78 punkti ning 1 – 58 punkti ehk talle ei jätkunud vaid kahest punktist. Kõik kursuse lõpetanutest sooritasid eksami, mis vastas nende õpitud tasemele.
Avaliku Halduse Arengukeskus	Ei!(ei ole teada)	Ei! (ei ole teada)
Erakool Veralla	Jah! (on teada, aga ei öelda vastust)	Jah! (on teada, aga ei öelda vastust)
Felola Koolituskeskus	Loomulikult, meie ise saadame avaldused tasemeeksamile. Tavaliselt kõik õppijad soovivad	Kindlasti õpitud tasemel. Meie andmetel 100%.

Ülevaade täiskasvanute eesti keele õppe kvaliteedist

	sooritada tasemeeksamit.	
Akubens Keeltekooll	100% õppijatest	Meie statistika näitab, et A2 tasemeeksami sooritavad 80%, B1-80%, B2-65%, C1- 75%
Curriculum Vabakooll	Jah!	Eesti keele õpetamise kogemus on meil suhteliselt lühikene (sellest sügisest) ning meil puudub ülevaade.
Erakooll Ontika	Kursuse alguses täidetud avaldustes soovivad kõik eksamit sooritada.	Ainult isiklike kontaktide säilimisel saab seda teada.
EV Koolitus MTÜ	~ 90%	~ 90%
Generum Erakooll	Ei ole olnud palju eesti keele õppijaid; peamiselt oleme õpetanud firmasisestes gruppides, kus osalejad ei ole tasemeeksamist olnud huvitatud või on selle juba sooritanud.	siiani on meie õppijatest üks sooritanud eksami, ja seda õpitud tasemel.
FIE Ülle Koppeli Keelekooll	Reeglina 100-90%.	Ei ole teada. Helistab tagasi umbes 1/3. Siis on nad keeleeksami sooritanud.
Haapsalu Rahvaülikooll	Räägitakse sellest palju, aga sooritama ei minda väga tihti. Öeldakse ka seda, et kui teen keeleeksami ära, siis kodakondsuseksam on nagnunii raske, et läbi ei saa. Me ei kontrolli nendeksamile minekut.	On sooritatud, aga siis oleme selleks läbi viinud ekstra eesti keele eksamiks ettevalmistava kursuse.
Ivlain Ekspress	- 99 %	Kui ma ütlen et 100% siis ma valetaksin, iga kord see arv on erinev. Kõige parim tulemus B1 oli juuni 2009. 18 õpilaset 15 õpilasel 78p ja 3 õpilasel 60 p. Aga muidu 70-80%
KEA Põlva õppekeskus MTÜ	Üldjuhul ei ole teada	Üldjuhul ei ole teada
Keelekeskus Futurum	Ei ole teada, et paljud sooviksid tasemeeksamit sooritada, kuna hetkel koosneb õppijaskond valdavalt Eestis ajutiselt elavatest isikutest	Ei ole teada.
Keeltekooll Prosum	Umbes 60%.	Ei ole teada
Vladparal Õppekeskus	Kõik, kes õpivad tasemete kursustel	99%

Ülevaade täiskasvanute eesti keele õppe kvaliteedist

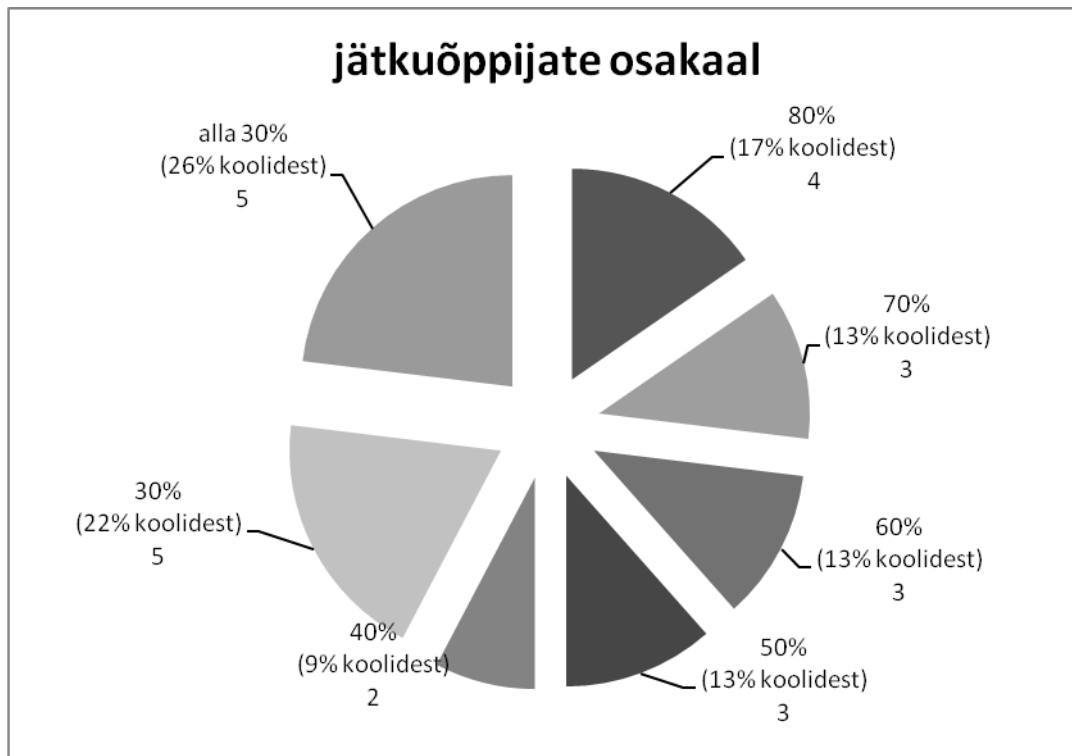
MTÜ KEA Valga Õppekeskus	Oleneb grupist, tavaliselt 1-5 aga on ka kogu grupp sooritanud	See on väga erinev, tavaliselt sooritatakse jah vastavalt tasemele. Nii palju kui on inimestelt otse tagasiside siis 80% sooritavad eksami edukalt, nendest kes lähevad tasemeeksami sooritama.
MTÜ Selts Raeküla RVK Koolituskeskus	Ei!	Ei!
Natalia Žurakovskaja keeltekoool	Mõni üksik teatab sellest testimise käigus. Enamasti tulevad nad kursustele keele, mitte eksami pärast	k.a. oktoobris sooritasid 6 inimest tasemeeksami
Polixena MTÜ	Enamik.	Umbes pooled, sõltub õppija tublidusest õppimisel ja sellest, kuidas kujunes olukord eksamil.
Tartu Haritlaste Liidu koolituskeskus	Kogu õpetamise perioodi kohta sellist täpset statistikat pole, kuid hinnanguliselt võiks see olla 20-30%.	Ei ole teada.
TEA Keeltekoool	Teame ainult sel puhul, kui õppijad kursusel sellest räägivad või tulevad jätkukursusele.	Riiklik Eksamikeskus meile seda infot ei anna, seega kuuleme ainult õppijatelt neid andmeid. Kuna õppijad sooritavad tavaliselt kursuse lõppedes eksami, siis me kõigilt õppijatelt sellekohast tagasisidet ei saa.

4. Kokkuvõte jätkuõppijate osakaalust 2.16

Keeltekoovidelt küsiti, kui suur on jätkuõppijate osakaal?

Kahekümne kolmest keelekoovidest 3 ei osanud anda selget vastust jätkuõppijate kohta, kõik teised omasid ettekujutust sellest, kui palju õppijaid jätkab kõrgema taseme kursustel õppimist. Üle poolte (56%) koovidest hindasid jätkuõppijate osakaalu vahemikus 50-80%. 17% koovidest leidsid, et jätkuõppijate osakaal on kuni 80%. Teine suurem vastuste kuhjumine oli 30% ümbruses ja alla selle, kuhu langesid 48% koovid vastused. Siia kuuluvad ka need neli kooli, kes ütlesid, et jätkuõppijaid on umbes üks kolmandik või kuni üks kolmandik (17%). Kahes koolis oli jätkuõppijaid 10-15%, ühes kuni 20% ning üks kool (Felola Koolituskeskus) ütles, et vaid mõned üksikud jätkavad. Üldse ei olnud jätkuõppijaid vaid ühes koolis (MTÜ Selts Raeküla RVK koolituskeskus).

Joonis 3. Jätkuõppijate osakaal

Tabel 8. Jätkuõppijate osakaal

Kui suur on jätkuõppijate osakaal?	kokku	osakaal
mõned	1	4%
10-15%	2	9%
Kuni 20%	1	4%
10-30%	1	4%
umbes 1/3	4	17%
30-40 %	2	9%
50%	1	4%
50-70%	1	4%
50-80%	1	4%
60-70%	1	4%
80%	3	13%
ebamäärane vastus või ei oska öelda	4	17%
ei ole	1	4%
kõik kokku	23	100%

Ülevaade täiskasvanute eesti keele õppe kvaliteedist

Koolide vastused jätkuõppijate osakaalu kohta:

A&E Keeltekool : 80%

Avaliku Halduse Arengukeskus: Soov 100%-lt

Eesti Keele Suhtlemiskool : Jätkuõppijate arv on küllaltki suur, 50 – 70 %.

Erakool Veralla: 30-40%

Felola Koolituskeskus: Mõned tulevad uuesti järgmist kõrgemat taset õppima (nt.A2 sooritanud õppijad tulid õppima B1).

Akubens Keeltekool: Pärast A1-A2-taseme õppekursuse lõpetamist jätkavad õppimist B1 tasemele umbes 80% õppijatest. Pärast B1-taseme õppekursuse lõpetamist jätkavad õppimist B2-tasemele umbes 50% õppijatest.

Curriculum Vabakool: Erinev.

Erakool Ontika: Kuni 20%

EV Koolitus MTÜ: ~ 1/3

Generum Erakool: Firmasiseselt 80%

FIE Ülle Koppeli Keelekool: Umbes 1/3. Soov on alati suurem, kuid pole finantsvõimalusi.

Haapsalu Rahvaülikool: Tavaliselt õpitakse üks õppeaasta, s t 2 semestrit – sept – dets ja jaan – aprill.

Sügisel võimalus jälle jätkata jätkugrupis. Jätkab tihti üle 50% ja siis liituvad uued inimesed ka.

Ivlain Ekspress: 10-30%

KEA Põlva õppekeskus MTÜ: Kursuseti erinev, keskmiselt ca 10-15%

Keelekeskus Futurum: Keskmiselt ~60-70%, varieerub aastast aastasse ja sõltub ka, kas on üleminek sügissemestrist kevadsemestrisse või kevadsemestrist sügissemestrisse.

Keeltekool Prosum: 15%

Vladparal Õppekeskus: 80%

MTÜ KEA Valga Õppekeskus: Ei oska öelda.

MTÜ Selts Raeküla RVK Koolituskeskus: Siiani pole jätkukursusi olnud.

Natalia Žurakovskaja keeltekool: Umbes kolmandik.

Polixena MTÜ: Umbes kümnendik.

Tartu Haritlaste Liidu koolituskeskus: 30-40 %

TEA Keeltekool: *Oleneb tasemest, algtasemel on jätkajaid rohkem kui C1 või C2 tasemel.*

5. Kokkuvõtte õppemeetoditest 2.17

Uurimuses osalenud keeltekoolidelt küsiti, missuguseid õpetamismeetodeid nad kasutavad?

Esiteks torkas silma, et keeltekoolid ei ole võimelised konkreetselt ja selgelt määratlema oma keeleõppemeetodeid, mida nad kasutavad ega oska keeleõppemeetodeid nimetada. Kõige domineerivam vastus oli „Erinevaid!“, millele ei lisandunud mõnikord ühtegi täpsustavat sõna ja mõnel juhul lisati midagi sama ebamäärast. 30% vastanutest nimetas aktiivõppemeetodeid, 22% kommunikatiivseid meetodeid, 9% sugestiivõppemeetodeid ja üks nimetas keelekümblust. Vastati ka lihtsalt, et oma firma või õpetajate meetodeid (näiteks „Žurakovskaja metoodika“, „Oma firma metoodika“), mida see siis ka iganes võiks tähendada. Ettekujutus keeleõppemeetoditest tundub sageli olevat väga ähmane (näiteks nimetati keelelisi osaoskusi, keeleõppematerjale või õpistiile keeleõppe meetodite asemel. Kummalisel kombel ei osanud sellele küsimusele korrektselt vastata ka need koolid, kes ise õppematerjale toodavad (näiteks TEA). Anti ka üsna kummalisi vastuseid nagu näiteks „klassikaline“ või „teooria omandamine“. Kuid samas

Ülevaade täiskasvanute eesti keele õppe kvaliteedist

ei pruugi ka korrektselt nimetatud keeleõppemeetodid tegelikkusega kokku langeda. Üldse kokku nimetati kolme nelja keeleõppemeetodit kogu keeleõppemetoodika rikkusest: kommunikatiivset meetodit, sugestiivset meetodit ja keelekümblust, millele lisandus rohkete sünonüümide abil väljendatud traditsiooniline tõlke-grammatikapõhine keeleõpe. Aktiivõppemeetodid ei kujuta endast eraldi keeleõppemetoodikat, on küll olemas ülesandepõhine või tegevuspõhine meetod.

Tabel 9. Missuguseid õpetamismeetodeid kasutatakse?

Keeleõppemeetod	kokku	osakaal
Aktiivõppemeetodid, rühmatöö, praktiliste ülesannete lahendamisi, diskussioone, loeng-vestlusi	7	30%
Sugestiivõppemeetodeid	2	9%
Grammatika õpetamine, traditsiooniline, tõlkimine	3	13%
Keelekümbustus	1	4%
Kommunikatiivsed meetodid	5	22%
Nimetati õppematerjale metoodika asemel .	1	4%
Nimetati keelelisi osaoskusi metoodika asemel	4	17%
Õeldi lihtsalt, et erinevaid. Täpsustav vastus puudus või oli ebamäärane.	3	13%
Nimetati erinevatest keeleõppemeetoditest pärinevaid üksikuid tegevusi ja keeletesde	2	9%
Vastus puudub	1	4%

Tabel 10. Keeltekoolide vastused keeleõppemetoodikate määratlemisel

keeltekoolid	Missuguseid õpetamismeetodeid nad kasutavad?
A&E Keeltekool	Aktiivõppemeetodeid ning kooli loojate poolt välja töödatud keele õpetamise metoodikat.
Avaliku Halduse Arengukeskus	Sugestiivõpe koos õpetajapoolsete teoreetiliste selgitustega grammatikast.
Eesti Keele Suhtlemiskool	Ei oskagi välja tuua ühte konkreetset meetodit, kuna õppijad soovivad meilt minimaalse aja ning minimaalse raha eest maksimaalset tulemust, mis nende jaoks on soovitud või nõutud tasemeeksami sooritamine.
Erakool Veralla	Kirjutamine, lugemine, kuulamine, rääkimine.
Felola Koolituskeskus	Kõik kaasaegsed meetodid ja metoodikad, mis on suunatud kõikide osaoskuste arendamisele.
Akubens Keeltekool	Intensiivkursusi üldse ei toimu, keelekümblust (5-6 õppetundi päevas üks kord nädalas) kasutame. Õpetamismeetodid: kommunikatiivne, grammatika õppimine, rollimängud ja palju koduülesandeid grammatika kinnistamiseks, sõnavara laiendamiseks ja kõnekeele arendamiseks.
Curriculum Vabakool	Erinevaid: klassikalist, aktiivõpet.
Erakool Ontika	Aktiivseid õpetamismeetodeid.
EV Koolitus MTÜ	Erinevad.
Generum Erakool	Generum Erakooli võõrkeeleõppe metoodika on kommunikatiivne grammatika.

Ülevaade täiskasvanute eesti keele õppe kvaliteedist

FIE Ülle Koppeli Keelekool	Aktiiv- ja sugestiivõppemeetodid.
Haapsalu Rahvaülikool	Palju kasutatakse õpikut, vähem õppefilme, sest neid ei ole väga saada. Edasijõudnumad rühmad kasutavad palju grupitööd, arutelusid.
Ivlain Ekspress	???????????
KEA Põlva õppekeskus MTÜ	Lektorid kasutavad paindlikult erinevaid täiskasvanute koolitamise meetodikaid, sh kommunikatiivset keeleõppemetoodikat: teoreetilisi materjalikäsitlusi, praktiliste ülesannete lahendamisi, diskussioone, loeng-vestlusi, rühmatööd, individuaaltööd
Keelekeskus Futurum	Õppetöös kasutatakse kommunikatiivset ja aktiivõppe meetodikat.
Keeltekeel Prosum	Oma firma meetodeid.
Vladparal Õppekeskus	Kuulamine, lugemine, tõlkimine, testide täitmine
MTÜ KEA Valga Õppekeskus	Rääkimine, kuulamine, lugemine ja kirjutamine
MTÜ Selts Raeküla RKV koolituskeskus	Auditiivne meetodika, visuaalne meetodika, lingvistiline meetodika. Teoreetiliste oskuste rakendamine praktikas. Teooria omandamine ja praktiliste oskuste kogemine.
Natalia Žurakovskaja keeltekeel	Natalia Zurakovskaja meetodikat.
Polixena MTÜ	Kasutatakse rollimänge, rühmatööd, dialoogide koostamist, õpilased lahendavad ka eksamiteste, loevad sõnaraamatutega erinevaid tekste. Õpetajal on ka oma meetodika, kasutab oma nn nippe.
Tartu Haritlaste Liidu koolituskeskus	Oleme kasutanud kommunikatiivse keeleõppe meetodikat (palju rühma-ja paaritööd, autentseid õppematerjalid, rollimängud jm).
TEA Keeltekeel	TEA Keeltekeeli kursustel arendatakse kõiki nelja osaoskust: kuulamist, rääkimist, lugemist ja kirjutamist. Põhirõhk on suhtlemisel, kasutatakse dialooge, rollimänge, rühmatööd jne.

1. Kokkuvõtte testide mahust 2.19

Keeltekeelidelt küsiti, kui palju õppe mahust kulutatakse testide täitmisele.

9% koolidest vastas, et üldse ei kulutata aega testimisele, sest testideks valmistatakse kodus. A&E Keeltekeel ütles, et „Meie eesmärkideks on mitte õpetada testide lahendamist, vaid eelkõige anda keelisi teadmisi ja panna inimesi rääkima.“ 39% koolidest väitis, et testide täitmisele kulutatakse 20-30% õppemahust, 22% leidsid, et selleks kulutatakse vähe aega, umbes 5-7%. 13% koolidest leidsid, et testide osa õppemahust ulatub 10-15 protsendini. Seega võib öelda, et umbes 74% keeltekeelidest kulutas testide täitmiseks 5-30% kogu õppemahust.

Ülevaade täiskasvanute eesti keele õppe kvaliteedist

Oli ka vastuseid (4), mille põhjal ei saa määrata, kui palju kulutati testide tegemiseks, kuid kõik väitsid, et selleks kulutatakse teatud määral aega. Öeldi, et see sõltub grupi tasemest ning on erinev. Öeldi ka, et teste viiakse läbi enne kursuse algust taseme määratlemiseks, kursuse lõppedes ning samuti jooksvalt kursuse käigus. Testitakse teadmisi läbitud peatükkide kaupa ning tehakse vahe- ja lõputeste.

Tabel 11. Kui palju õppe mahust kulutatakse testide täitmisele?

Kui palju õppe mahust kulutatakse testide täitmisele?	kokku	osakaal
0	2	9%
Vähe, 5% - 7%, 3-4 tundi	5	22%
10% - 15 %	3	13%
20% - 30%	9	39%
Enne kursuse algust taseme määratlemiseks, kursuse lõppedes, samuti jooksvalt kursuse käigus.	1	4%
Kursuste lõikes on see erinev.	1	4%
Läbitud peatükkide kaupa, vahe- ja lõputeste, eksamiks ettevalmistavaid teste teevad õppijad kodus iseseisvalt.	1	4%
Sõltub grupi tasemest.	1	4%
Grand Total	23	100%

Tabel 12. Keeltekoolide vastused küsimusele, kui palju õppe mahust kulutatakse testide täitmisele?

keeltekoolid	Kui palju õppe mahust kulutatakse testide täitmisele?
A&E Keeltekool	Tetstid (välja arvatud kuulamistetsid) tehakse kodus. Klassis arutletakse vaid vigu. Meie eesmärkideks on mitte õpetada testide lahendamist, vaid eelkõige anda keelisi teadmisi ja panna inimesi rääkima.
Avaliku Halduse Arengukeskus	5%
Eesti Keele Suhtlemiskool	Testide täitmisele kulutatakse 120-st tunnist ca 40 tundi.
Erakool Veralla	30%
Felola Koolituskeskus	ca 10%
Akubens Keeltekool	30% kursuse mahust
Curriculum Vabakool	Vähe.
Erakool Ontika	Väga väike osa kuni 5%
EV Koolitus MTÜ	20 – 30 tundi
Generum Erakool	5-7%, st näit ca 10 min 1x nädalas, kui tunnid toimuvad 2x2ak/t
FIE Ülle Koppeli Keelekool	Enamus ajast kulutame siiski õppimisele, kuid umbes 10% +/-.
Haapsalu Rahvaülikool	Oleneb mis on test. Kui hindamistest läbitud materjali kohta, siis vähe aega. Üks tund kuu lõpus. Eeltestimise

Ülevaade täiskasvanute eesti keele õppe kvaliteedist

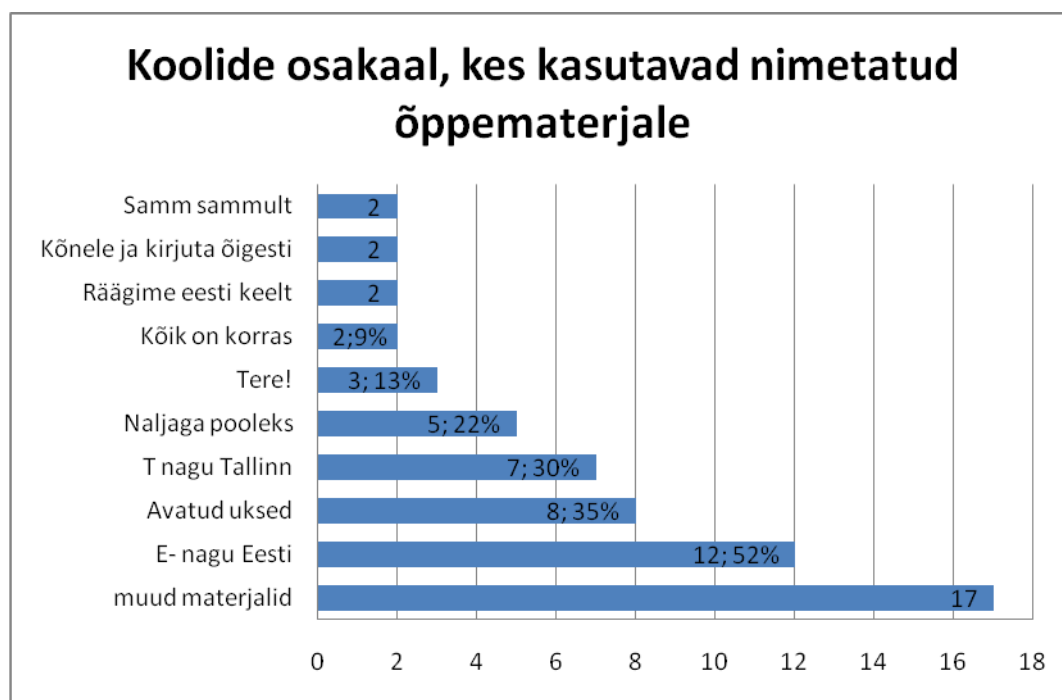
	test taseme väljaselgitamiseks 1 - 2 tundi. Lõputest 2 tundi, lisades suulise osa veelgi enam.
Ivlain Ekspress	30%
KEA Põlva õppekeskus MTÜ	Enne kursuse algust taseme määratlemiseks, kursuse lõppedes, samuti jooksvalt kursuse käigus.
Keelekeskus Futurum	54st akadeemilisest tunnist ~8 akadeemilist tundi.
Keeltekol Prosum	20%
Vladparal Õppekeskus	Sõltub grupi tasemest.
MTÜ KEA Valga Õppekeskus	Kursuste lõikes on see erinev.
Polixena MTÜ	20%-30%
MTÜ Selts Raeküla RKV koolituskeskus	Ei kulutata. Inimesed tulevad keelt õppima.
Natalia Žurakovskaja keeltekol	20%-30%
Tartu Haritlaste Liidu koolituskeskus	Kirjalike testide täitmisele kuulub väike osa, umbes ¼ (25%) õpimahust.
TEA Keeltekol	Kuna meie keelekursused ei ole suunatud ainult eksami sooritamisele, vaid suhtlemise arendamisele, siis lühiteste kontrollimaks õppijate edasijõudmist tehakse läbitud peatükkide kaupa. Samuti teeme vahe- ja lõputeste kursusel omandatu kontrollimiseks. Eksamikis ettevalmistavaid teste teevad õppijad kodus iseseisvalt, selleks tunni aega ei kulutata.

2. Kokkuvõte õppematerjalidest 2.20

Keeltekolidelt küsiti, missuguseid õppematerjale tasemeti kasutatakse?

Kõige rohkem kasutati õpikuid „E nagu Eesti“ (52% koolidest), „Avatud ukseid“ (35% koolidest), „T nagu Tallinn“ (30% koolidest) ja „Naljaga pooleks“ (22% koolidest).

Joonis 4. Õppematerjalide kasutus

Üldse nimetati kokku 13 erinevat õpikut (tabel 13), millele lisaks kasutati õpetajate poolt loodud või kohandatud materjale, testikogumikke, grammatikaharjutusi erinevatele tasemetele (näiteks „Eesti keele grammatika tabelites“, M.Loodus "160 eesti keele harjutust"), lugemisteste, kuulamistest, audio- ja videokassette, tabelied, plakateid, ajaleheartikleid ja internetti.

A1-A2 tasemel kasutati järgmisi õpikuid:

- Inga Mangus, Merge Simmul "Tere!" (0-A1, A2)
- M. Pesti ja H. Ahi" E- nagu Eesti" (0-A1, A2)
- H.Leberecht "Räägime eesti keelt" (A1, A2)
- Tasemet määratlemata mainiti ka õpikuid „Samm sammult“ ja „Saame tuttavaks!“

B1-B2 tasemel kasutati järgmisi õpikuid:

- „T nagu Tallinn“ (B1-B2)
- R.Kallas „Kõik on korras“ (B2)
- M. Kitsnik, L. Kingisepp „Naljaga pooleks“ (B1, B2)
- Maie Sooneste „Vestleme igapäevastest asjadest“ (B 1, B2)
- „Sulle, õpetaja!“ (B 1, B2)

B2-C1 tasemel kasutati järgmisi õpikuid:

- M.Kitsnik, L.Kingisepp „Avatud ukсед“ (B2, C1)

Ülevaade täiskasvanute eesti keele õppe kvaliteedist

- Siirak ja Annelii Juhkama "Kõnele ja kirjuta õigesti" (B2, C1)
- Edasijõudnute õpik „Räägime riigikeelt“, mille puhul ei mainitud taset.

Tabel 13. Missuguseid õppematerjale tasemeti kasutatakse?

Õppematerjalid, mida keeltekoolid kasutavad	Koole kokku	osakaal
1)M.Kitsnik, L.Kingisepp „Avatud ukсед“ (B2, C1)	8	35%
2)Inga Mangus, Merge Simmul "Tere!" (0-A1, A2)	3	13%
3)M. Pesti ja H. Ahi" E- nagu Eesti" (0-A1, A2)	12	52%
4)„T nagu Tallinn“ (B1-B2)	7	30%
5)R.Kallas „Kõik on korras“ (B2)	2	9%
6)H.Leemets „Samm sammult“	1	4%
7)H.Leberecht "Räägime eesti keelt" (A1, A2)	2	9%
8)A. Siirak ja Annelii Juhkama "Kõnele ja kirjuta õigesti" (B2, C1)	2	9%
9)M. Kitsnik, L. Kingisepp „Naljaga pooleks“ (B1, B2)	5	22%
10) <u>Maie Sooneste</u> „Vestleme igapäevastest asjadest“ (B 1, B2)	1	4%
11)„Sulle, õpetaja!“ (B 1, B2)	1	4%
12)„Räägime riigikeelt“	1	4%
13)„Saame tutvavaks!“	1	4%
Õpetajate poolt loodud või kohandatud materjalid.	3	13%
Testikogumikud, grammatikaharjutused , „Eesti keele grammatika tabelites“, M.Loodus ”160 eesti keele harjutust” , erinevatele tasemetele, lugemistestid, kuulamistestid	5	22%
Audio- ja videokassette	3	13%
Tabelid, plakatid	1	4%
Ajaleheartiklid	2	9%
Internet	1	4%

Tabel 14. Koolide vastused küsimusele, missuguseid õppematerjale tasemeti kasutatakse?

keeltekoolid	Missuguseid õppematerjale tasemeti kasutatakse?
A&E Keeltekool	Kõik oleneb kurususe tasemest ja tellijate soovidest. Kõik materjalid on esitatud õppekavas ning on kinnitatud

Ülevaade täiskasvanute eesti keele õppe kvaliteedist

	<p>Kooli ja Haridus-ja Teadusministeeriumi poolt. Üldjuhul õppematerjalidena kasutatakse spetsiaalselt väljaantud audiomaterjale, konsultatsioone, eelmiste aastate eksamite näidiseid, õpetaja koostatud töid ja rollemänge, mis vähendavad stressi ning võimaldavad pingevaba õppinguid.</p> <p>Õpilaste lemmikuteks on M. Kitsniku õpikud.</p>
Avaliku Halduse Arengukeskus	Spetsiaalselt selle kursuse tarbeks koostatud materjalid.
Eesti Keele Suhtlemiskool	<p>A2 kasutame äsjailmunud õpikut „Tere!“ ning „E nagu Eesti“. Lisaks valmistab õpetaja grupi tasemest lähtuvalt õppematerjale. B1 –le sobib „E nagu Eesti“ paremini. Lisaks õpetaja valmistatud õppematerjalid.</p> <p>B2 taseme jaoks väga head õppematerjali ei ole, kuna rühmad on nõrgad, siis ei sobi „Avatud ukсед“, samuti sobib osaliselt „T nagu Tallinn“ Õppematerjali paneb kokku õpetaja ise, vastavalt grupi tasemele.</p> <p>Oleme kasutanud õpetamiseks mõlemat õpiku ning lisaks ka Roman Kallase „Kõik on korras“, kooliõpikuid jms.</p>
Erakool Veralla	<p>H.Leemets Samm sammult, M.Kitsnik, L.Kingisepp Avatud ukсед R.Kallas Kõik on korras M.Loodus 160 eesti keele harjutust Grammatikaharjutused erinevatele tasemetele Lugemistestid, kuulamistestid Ajaleheartiklid.</p>
Felola Koolituskeskus	Erinevad õpikud, grammatikaraamatud, harjutusvihikud, samuti meie õpetajate poolt loodud või kohandatud materjalid, CD-d ja kassetid, tabelid, plakatid, sõnakaardid jne.
Akubens Keeltekooll	<p>0—A1 Inga Mangus, Merge Simmul" Tere!" A1-A2 H.Leberecht "Räägime eesti keelt", M. Pesti ja H. Ahi" E- nagu Eesti" B1 Mall Pesti. Helve Ahi" E- nagu Eesti" B2 R. Kallas "Kõik on korras", A. Siirak ja Annelii Juhkama "Kõnele ja kirjuta õigesti" C1 M. Kitsnik "Avatud ukсед", A. Siirak ja Annelii Juhkama "Kõnele ja kirjuta õigesti"</p>
Curriculum Vabakool	Erinevaid. Hetkel pole käepärast, aga esimene, mis meenub on E nagu Eesti ja siis see inglise keele baasil .
Erakool Ontika	<p>Õppematerjalid A1 ja A2 : E nagu Eesti, Naljaga pooleks, Räägime eesti keelt.</p> <p>B1 ja B2: Avatud ukсед, T nagu Tallinn, Vestleme igapäevastest asjadest, Sulle, õpetaja.</p>
EV Koolitus MTÜ	A2 ja B1 – E nagu Eesti, B2 – T nagu Tallinn, jt
Generum Erakool	<p>algastmel „E nagu Eesti“; keskastmel „T nagu Tallinn“; kesk- /kõrgemal keskastmel „Räägime riigikeelt“; mitmesugused grammatikaõpikud sh „Eesti keele grammatika tabelites“;</p>

Ülevaade täiskasvanute eesti keele õppe kvaliteedist

FIE Ülle Koppeli Keelekool	A1 -Tere! E nagu Eesti, M Pesti, H. Ahi A2 - E nagu Eesti, M. Pesti, H. Ahi B1 - Naljaga pooleks, M. Kitsnik, L. Kingisepp B2/C1 - Avatud ukсед, M. Kitsnik, L. Kingisepp
Haapsalu Rahvaülikool	E nagu Eesti, õpetajad leiavad väga palju materjale ka internetist. Ei ole väga suurt õppematerjalide valikut täiskasvanute õpetamisel.
Ivlain Ekspress	Testikogumikud (algtase, kesktase, kõrgtase) kahjuks nüüd nad ei vasta nõuetele ja sellepärast oleme palju ise ümber teinud.
KEA Põlva õppekeskus MTÜ	A1-A2: E nagu Eesti, B1-B2: T nagu Tallinn, lisaks erinevad lisamaterjalid harjutuste jmt.
Keelekeskus Futurum	E nagu Eesti – A1; Naljaga pooleks – A2; Avatud ukсед – B1.
Keeltekkool Prosum	Audio ja kirjalikud materjalid.
Vladparal Õppekeskus	Õpikud, testid, audio-video kassette.
MTÜ KEA Valga Õppekeskus	Õpik E-nagu Eesti, T-nagu Tallinn ja lektorite poolt valmistatud erineva õppematerjalid vastavalt tasemetele.
Polixena MTÜ	Erinevaid, nt õpik Avatud ukсед.
MTÜ Selts Raeküla RKV koolituskeskus	Erinevaid ja lähtudes sihtgrupi liikmete individuaalsetest vajadustest .
Natalia Žurakovskaja keeltekkool	Me ei õpeta tasemeti.
Tartu Haritlaste Liidu koolituskeskus	Põhiõpikuna kasutasime algtaseme kursusel õppekomplekti "E nagu Eesti", lisaks autentset materjali ajakirjandusest ja ka materjale teistest õppekomplektidest.
TEA Keeltekkool	TEA Kirjastuse õppematerjale: E nagu Eesti, Saame tuttavaks!, T nagu Tallinn ja Avatud ukсед.

3. Kokkuvõte muudest uurimisküsimustest

Ülejäänud küsimused olulist teavet ei pakkunud. Põhjused selleks olid erinevad. Näiteks küsimuse 21 puhul kursuse õppekava olemasolu kohta vastasid kõik jaatavalt, sest see on aluseks koolitusloa väljastamisele. Pääaegu ühtmoodi vastati ka küsimusele, milliste standardite või süsteemide alusel keeled tasemetesse jaotatakse (küsimus 7). Selleks kasutatakse Euroopa keeleoskuse raamtasemetete süsteemi. Erandiks oli Natalja Žurakovskaja Keeltekkool, kes seda ei kasuta oma erineva koolitusprogrammi tõttu. Intervjuudest selgus, et tellitud koolituste puhul esineb seda tegelikult tihti, sest lähtutakse osavõtjate tasemest ning üritatakse keelt õpetada vastavalt tundide arvule ja osalejate motivatsioonile. Küllaltki sarnaselt vastasid keelefirmad ka mitmele teisele küsimusele. Näiteks küsimusele 1 õppija eelneva keeleoskuse testimise kohta vastasid pääaegu kõik jaatavalt (v.a. Tallinna AHA, kes õpetab A-taset nullist), erinevus oli vaid meetodites. Suulist vestlust kasutas selleks 67%, kirjalikku testi 80%. Keelefirmas TEA on ka online-testimise võimalus. Kursuste tõhusust (küsimus 2) kontrollitakse testide abil. 50% firmasid kasutab lõputesti või proovieksamit, lisaks

Ülevaade täiskasvanute eesti keele õppe kvaliteedist

kasutatakse ka vaheteste ja teste tunnis (19%). Subjektiivse hinnanguna kasutab firma Vladparal tagasiside küsitlust.

Teave keelekursustel osalejate kohta (küsimus 3) oli ebaühtlane. 37% vastasid, et õppijate hulgas on esindatud kõik, 12% jättis küsimuse vastamata. 37% teatasid, et enamik on naised (pakuti välja 60-80%), 12% täpsustas, et keskealised naised. Üks firma väitis, et õppijad on kõik tööga hõivatud, s.o, et ei ole tegemist töötutega. Samas tuli välja, et mõni firma korraldab keelekursusi just töötutele.

Küsimusele kursuste eest maksmise kohta (nr 4) vastas 75% firmadest, et inimesed maksavad ise. Samas oli esinenud ka muid variante: 37% firmade käest olid asutused tellinud keelekoolitusi, 44% oli osalenud projektides. Samas oli 2 firmat, kes ainult projektide peal püsisidki.

Osalejate rahulolu mõõdeti tagasiside küsitluse abil, mida kasutas 62%, ülejäänud jätsid vastamata.

Mõned küsimused andsid võimaluse pakkuda välja õige vastus, mida harilikult ka tehti. Küsimusele, kas ja kuidas õpetaja arvestab (ja selgitab välja) õppijate ootused ja keeleoskuse taseme grupis, vastati 37% jah/üritatakse, enamik jättis vastamata.

Küsimus 9 õpetajate kvalifikatsiooni ja koormuse kohta vastas 50%, et õpetajatel on erialaline kõrgharidus, 19%, et filoloogiline kõrgharidus, 12%, et lihtsalt kõrgharidus ning üks firma, et pedagoogiline kõrgharidus. Samas ei pruugi need erinevad vastused ka erinevat kvalifikatsiooni tähendada, kuigi see on võimalik. Õpetajate töökoormus sõltub firmast ja selle majanduslikest võimalustest, enamik firmasid kasutab osalist töökoormust või lepingulist tööd, osades on täiskohaga vaid keelefirma omanik, kuid leidub suuremaid firmasid, mis tagavad õpetajale täiskoormuse.

Küsimusele 10 õpetajate täiendkoolituse kohta jättis vastamata vaid üks firma, 19% pidas selles osalemist õpetaja enda ülesandeks, ühes firmas õpib õpetaja ülikooli magistratuuris vastaval erialal. Valdav enamus firmasid (75%) hoolitseb oma õpetajate täiendkoolituse eest. Eraldi nimetati MEISI ja REKKi pakutavaid koolitusi.

Küsimusele 10, kas õpetatakse õppijat oma keeleoskuse taset hindama, vastas enamik (75%) üllatavalt, et jah, vaid 25% seda ei õpeta. Otseselt ei ole see nõutav ning on kahtlane, kas seda ka tegelikult tehakse.

94% firmadest väljastab kursuse lõppedes osalejatele oma tunnistuse, vaid üks firma seda ei teinud (küsimus 13).

Küsimus õpiesmärkide kohta (18) osutus liialt keerukaks. Enamik jättis vastamata, osa vastas, et vastavalt tasemele või kursusele, mis küsitlajale sisulist teavet ei andnud.

KOKKUVÕTE

Eesti keelt õpetavate vabaharidusinstitutionide küsitluse ning sellega seotud intervjuude ja tunnivaatluste alusel võib väita, et enamik küsitletutest teeb oma tööd kohusetundlikult. Samas on osa firmasid (12) ära kadunud, veelgi suurem osa (17) aga õpetab eesti keelt ebaregulaarselt ning väikses mahus, põhjuseks ilmselt turusituatsioon ning kõva konkurents. 9 firmat keeldus vastamast.

Ülevaade täiskasvanute eesti keele õppe kvaliteedist

Tegemist ei ole tuntud firmadega ning nende toimetamist ning õpikvaliteeti tasuks edaspidi lähemalt uurida. Samuti võib olla nõrgemaid firmasid ankeedile vastanute, kuid tunnivaatlusest keeldunute seas (6 firmat). Tunnivaatlust ning intervjuud võimaldas 14 firmat, millest nii mõnigi pakkus keelekoolitust vägagi arvestataval tasemel.

Küsitlus näitas, et keelekoolitustelt väljalangevus on suhteliselt madal, sest vaid 17 protsendi ulatuses moodustas see ligi kolmandiku osalejatest. 57 protsenti keeltekoolidest puutus väljalangevusega kokku vaid üksikutel juhtudel või üldse mitte. 26 protsenti keeltekoolidest hindas väljalangevust keskmiseks ning see jäi väljalangejate hulga poolest vahemikku 5-10 protsenti. Peamisteks väljalangevuse põhjusteks on tööga seotud tegurid: tööpuudus, töökoha saamine, töökoha vahetus, töögraafiku muutumine, komandeeringud jmt. Teisel kohal on aja, raha ja tervisega seotud tegurid. Tasuta kursuste puhul kaovad küll ära rahalised tegurid, kuid suurenevad motivatsiooniga seotud väljalangemist põhjustavad tegurid. Kursustel käimisest loobutakse kergemalt, kui selle eest ei ole makstud.

Enamasti varieerus keelekursuste kestus vastavalt tasemele ning tellimusele. Vaid üksikud koolid nimetasid vaid ühe kindla tundide arvuga kursusi. Keeltekoolid kasutavad erineva kestusega kursusi samaaegselt, mis mõningal määral sõltub kursuse raames pakutavast keeletasemest (näiteks on B-taseme kursused pikemad kui A-taseme omad). Kõige rohkem eelistati keelekursusi, mis jäid vahemikku 60-120 akadeemilist tundi. 60-tunnised kursused olid kõige levinumad, mida kasutas 61% keeltekoolidest. Sellele järgnesid 120 tunniseid kursused, mida kasutasid ligi pooled (48%) keeltekoolidest ning 39% kasutas 80 tunniseid kursusi. Koolides, kus on suurem väljalangevus, on tundide arv pigem väike kui suur (Akubens Keeltekoool, Haapsalu Rahvaülikool, Eesti Keele Suhtlemiskool, FIE Ülle Koppeli Keelekoool). Seega ei mõjuta kursuse kestus väljalangevust.

Küsitluse tulemused näitasid, et rohkem kui kolmandikus (39%) keeltekoolides peaaegu kõik õppijad (90-100% õppijatest) soovivad sooritada tasemeeksamit. Kuues koolis öeldi, et „kõik meie õpilased lähevad eksamile. Registreerime neid me ise“. Ühes keeltekoolis oli soovijaid umbes 60%, ühes keeltekoolis 20-23%, kahes koolis leidsid üksikud ning ühes koolis ei olnud üldse soovijaid. Koolides, kus oli vähe soovijaid öeldi näiteks, et peamiselt õpetatakse firmasisestes gruppides, kus osalejad ei ole tasemeeksamist huvitatud või on selle juba sooritanud. Öeldi ka, et ei teata, et paljud sooviksid tasemeeksamit sooritada, kuna hetkel koosneb õppijaskond valdavalt Eestis ajutiselt elavatest isikutest. Viis keeltekooli ütlesid, et nad ei ole teadlikud tasemeeksamite sooritajate arvust, sest neil polnud sellekohast informatsiooni. Põhjenduseks öeldi, et tasemeeksami sooritamise saadakse teada ainult sel puhul, kui õppijad kursusel sellest räägivad või tulevad jätkukursusele. Koolid, mis pakuvad kursusi tasemeeksami sooritamiseks, omavad ka ülevaadet sellest, kui palju ja missuguste tulemustega grupid lõpetavad. Küsitlusest võib järeldada, et selliseid koole oli ca kolmandik.

Kahekümne kolmest keelekoolist 3 ei osanud anda selget vastust jätkuõppijate kohta, kõik teised omasid ettekujutust sellest, kui palju õppijaid jätkab kõrgema taseme kursustel õppimist. Üle poolte (56%) koolidest hindasid jätkuõppijate osakaalu vahemikus 50-80%. 17% koolidest leidsid, et jätkuõppijate osakaal on kuni 80%. Teine suurem vastuste kuhjumine oli 30% ümbruses ja alla selle, kuhu langesid 48% koolide vastused. Siia kuuluvad ka need neli kooli, kes ütlesid, et jätkuõppijaid on umbes üks kolmandik või kuni üks kolmandik (17%).

Küsitlusest ilmses, et keeltekoolid ei ole võimelised konkreetselt ja selgelt määratlema oma keeleõppemeetodeid, mida nad kasutavad, ega oska keeleõppemeetodeid nimetada. Kõige domineerivam vastus oli „Erinevaid!“, millele ei lisandunud mõnikord ühtegi täpsustavat sõna ja mõnel juhul lisati midagi sama ebamäära. 30% vastanutest nimetas aktiivõppemeetodeid, 22%

Ülevaade täiskasvanute eesti keele õppe kvaliteedist

kommunikatiivseid meetodeid, 9% sugestiivõppemeetodeid ja üks nimetas keelekümblust. Vastati ka lihtsalt, et oma firma või õpetajate meetodeid (näiteks „Žurakovskaja meetoodika“, „Oma firma meetoodika“), mida see siis ka iganes võiks tähendada. Ettekujutus keeleõppemeetoditest tundub sageli olevat väga ähmane (näiteks nimetati keelelisi osaoskusi, keeleõppematerjale või õpistiile keeleõppe meetodite asemel. Kummalisel kombel ei osanud sellele küsimusele korrektselt vastata ka need koolid, kes ise õppematerjale toodavad (näiteks TEA). Anti ka üsna kummalisi vastuseid nagu näiteks „klassikaline“ või „teooria omandamine“. Kuid samas ei pruugi ka korrektselt nimetatud keeleõppemeetodid tegelikkusega kokku langeda. Üldse kokku nimetati kolme nelja keeleõppemeetodit kogu keeleõppemethodika rikkusest: kommunikatiivset meetodit, sugestiivset meetodit ja keelekümblust, millele lisandus rohkete sünonüümide abil väljendatud traditsiooniline tõlke-grammatikapõhine keeleõpe.

Keeltekoolidelt uuriti, kui palju õppe mahust kulutatakse testide täitmisele. 9% koolidest vastas, et üldse ei kulutata aega testimisele, sest testideks valmistatakse kodus. Vastati, et „meie eesmärkideks on mitte õpetada testide lahendamist, vaid eelkõige anda keelisi teadmisi ja panna inimesi rääkima.“ 39% koolidest väitis, et testide täitmisele kulutatakse 20-30% õppemahust, 22% leidsid, et selleks kulutatakse vähe aega, umbes 5-7%. 13% koolidest leidsid, et testide osa õppemahust ulatub 10-15 protsendini. Seega võib öelda, et umbes 74% keeltekoolidest kulutas testide täitmiseks 5-30% kogu õppemahust. Torkas silma, et teadvustati, et testide olulises mahus kasutamine ei ole hea ning anti vastavalt sobivaid vastuseid.

Keeltekoolidelt küsiti, missuguseid õppematerjale tasemeti kasutatakse. Ilmnes, et kõige rohkem kasutati õpikuid „E nagu Eesti“ (52% koolidest), „Avatud ukSED“ (35% koolidest), „T nagu Tallinn“ (30% koolidest) ja „Naljaga pooleks“ (22% koolidest). Üldse nimetati kokku 13 erinevat õpikut, millele lisaks kasutati õpetajate poolt loodud või kohandatud materjale, testikogumikke, grammatikaharjutusi erinevatele tasemetele (näiteks „Eesti keele grammatika tabelites“, M.Loodus "160 eesti keele harjutust"), lugemisteste, kuulamistest, audio- ja videokassette, tabelied, plakateid, ajaleheartikleid ja internetti. Teave keelekursustel osalejate kohta oli ebaühtlane. 37% vastasid, et õppijate hulgas on esindatud kõik, 12% jättis küsimuse vastamata. 37% teatasid, et enamik on naised (pakuti välja 60-80%), 12% täpsustas, et keskealised naised. Üks firma väitis, et õppijad on kõik tööga hõivatud, s.o, et ei ole tegemist töötute. Samas tuli välja, et mõni firma korraldab keelekursusi just töötutele.

Küsimusele kursuste eest maksmise kohta vastas 75% firmadest, et inimesed maksavad ise. Samas oli esinenud ka muid variante: 37% firmade käest olid asutused tellinud keelekoolitust, 44% oli osalenud projektides. Samas oli 2 firmat, kes ainult projektide peal püsisidki.

Osalejate rahulolu mõõdeti tagasiside küsitluse abil, mida kasutas 62%, ülejäänud jätsid vastamata.

Mõned küsimused andsid võimaluse pakkuda välja õige vastus, mida harilikult ka tehti. Küsimusele, kas ja kuidas õpetaja arvestab (ja selgitab välja) õppijate ootused ja keeleoskuse taseme grupis, vastati 37% jah/üritatakse, enamik jättis vastamata.

Küsimus õpetajate kvalifikatsiooni ja koormuse kohta vastas 50%, et õpetajatel on erialaline kõrgharidus, 19%, et filoloogiline kõrgharidus, 12%, et lihtsalt kõrgharidus ning üks firma, et pedagoogiline kõrgharidus. Samas ei pruugi need erinevad vastused ka erinevat kvalifikatsiooni tähendada, kuigi see on võimalik. Õpetajate töökoormus sõltub firmast ja selle majanduslikest võimalustest, enamik firmasid kasutab osalist töökoormust või lepingulist tööd, osades on täiskohaga vaid keelefirma omanik, kuid leidub suuremaid firmasid, mis tagavad õpetajale täiskoormuse.

Ülevaade täiskasvanute eesti keele õppe kvaliteedist

Küsimusele õpetajate täiendkoolituse kohta jättis vastamata vaid üks firma, 19% pidas selles osalemist õpetaja enda ülesandeks, ühes firmas õpib õpetja ülikooli magistratuuris vastaval erialal. Valdav enamus firmasid (75%) hoolitseb oma õpetajate täiendkoolituse eest. Eraldi nimetati MEISI ja REKKi pakutavaid koolitusi.

LISAD

---

1. Uuringküsimused
2. Kaaskiri
3. Eesti keelt õpetavatelt vabahariduslikelt institutsioonidelt saadud vastused

LISA 1 Küsimustik

Kaardistava uurimuse eesmärk on saada ülevaade täiskasvanutele eesti keelt õpetavate vabahariduslike institutsioonide õpetuse kvaliteedist.

Uurimisvahendi koostamisel lähtutakse alljärgnevatest küsimustest:

- 1.1. *Kas ja kuidas tehakse kindlaks õppija keeleoskuse tase enne kursuse algust?*
- 1.2. *Kas ja kuidas mõõdetakse kursuste tõhusust? Missugune on õppijate keeleoskustaseme tõus?*
- 1.3. *Kes osalevad kursustel: vanus, sugu, amet, haridustase jm kriteeriumid.*
- 1.4. *Kes maksab kursuste eest, kas inimene ise, tööandja vm võimalused?*
- 1.5. *Kas ja kuidas mõõdetakse osalejate rahulolu?*
- 1.6. *Milliste standardite või süsteemide alusel keeled tasemetesse jaotatakse.*
- 1.7. *Kas ja kui võrd õpetaja arvestab (ja selgitab välja) õppijate ootused ja keeleoskuse taseme grupis?*
- 1.8. *Kui suur on väljalangevus, kas on uuritud põhjusi?*
- 1.9. *Missugune on õpetajate kvalifikatsioon? Kuidas leitakse õpetajad? Missugune on õpetajate töökoormus?*
- 1.10. *Kas ja mil viisil on korraldatud õpetajate täienduskoolitus?*
- 1.11. *Kas õpetatakse õppijat oma keeleoskuse taset hindama (näiteks Europassi, keelemapi alusel)?*
- 1.12. *Kui pikad on kursused? Kas lõppevad testiga, eksamiga?*
- 1.13. *Missugune tunnistus väljastatakse õppurile õppe lõppedes?*
- 1.14. *Kas on teada, kui suur osa õppijatest soovib sooritada tasemeeksamit?*
- 1.15. *Kas on teada, kui suur osa kursuse lõpetanutest sooritab tasemeeksami, kas nad sooritavad selle õpitud tasemel?*
- 1.16. *Kui suur on jätkuõppijate osakaal?*
- 1.17. *Missuguseid õpetamismeetodeid kasutatakse?*
- 1.18. *Kuidas on sõnastatud õpieesmärgid?*
- 1.19. *Kui palju õppe mahust kulutatakse testide täitmisele?*
- 1.20. *Missuguseid õppematerjale tasemeti kasutatakse?*
- 1.21. *Kas on olemas kursuse õppekava?*

Lisa 2 Kaaskiri

HARIDUS- JA TEADUSMINISTEERIUMI NING TALLINNA ÜLIKOOI VAHELINE LEPING NR. 10.1-8.1/944

TÄISKASVANUTE EESTI KEELE ÕPPE OLUKORRA KAARDISTAMINE VABAHARIDUSLIKES INSTITUTSIOONIDES

HEAD KEELEFIRMADE TÖÖTAJAD JA ÕPETAJAD!

Pöördume Teie poole palvega osaleda eesti keele õppe olukorra kaardistamises, vastates antud küsimustikule, vajadusel osaledes intervjuus ning võimaldades tunnivaatlusi. Teie arvamus on meile tähtis!

Uuringu eesmärgiks on saada ülevaade täiskasvanutele eesti keelt õpetavate vabahariduslike institutsioonide õpetuse kvaliteedist. Uuringu tellijaks on Haridus-ja Teadusministeerium ning uuringu viib läbi Tallinna Ülikool. Vastutavaks täitjaks ja kontaktisikuks on TLÜ Eesti Keele ja Kultuuri Instituudi keelepoliitika professor Mart Rannut (rannut@tlu.ee).

Kui teil tekib vastamisel täiendavaid küsimusi, olete teretulnud neile küsitlejalt vastuseid nõutama.

Täname Teid koostöö eest!

Mart Rannut

LISA 3 Keeltekoolide vastused

TEA Keeltekool (Tallinn)

Ulvi Pärn (juhataja), helistatud ja kirjutatud mitu korda

- 2.1 Kas ja kuidas tehakse kindlaks õppija keeleoskuse tase enne kursuse algust? *Enne kursuse algust läbivad õppijad testimise. Testimise viise on erinevaid, olenevalt kursusest valitakse sobiv: suuline vestlus, suuline vestlus + kirjalik test, online- test.*
- 2.2 Kas ja kuidas mõõdetakse kursuste tõhusust? Missugune on õppijate keeleoskustaseme tõus? *Keelekursuse tõhusust mõõdetakse vahetestide ja lõputestidega. Keeleoskuse taseme tõus sõltub keeleõppijast, kui korralikult ta õppimisega tegeleb, kas käib tundides kohal, sõltub ka keeleõppija taustast (vanus, varasem õppimiskogemus). Kui õppija on aktiivselt õppinud keelekursuse jooksul, siis keskmiselt 120 ak. tunniga on ta saavutanud järgmise taseme.*
- 2.3 Kes osalevad kursustel: vanus, sugu, amet, haridustase jm kriteeriumid. *Kõik, kes soovivad õppida vanuses 15-75.*
- 2.4 Kes maksab kursuste eest, kas inimene ise, tööandja vm võimalused? *Inimene ise, tööandja või mõne konkreetse projekti rahastaja.*
- 2.5 Kas ja kuidas mõõdetakse osalejate rahulolu? *Rahulolu mõõdetakse tagasiside küsimustikuga, mille õppijad viimasel õppetunnil täidavad.*
- 2.6 Milliste standardite või süsteemide alusel keeled tasemetesse jaotatakse? *Eesti keele õpetamine on jagatud kuuele tasemele: A1-C2*
- 2.7 Kas ja kui võrd õpetaja arvestab (ja selgitab välja) õppijate ootused ja keeleoskuse taseme grupis? *Õpetaja arvestab õppija ootustega maksimaalselt individuaalõppe puhul; asutusesisese õppe puhul arvestatakse samuti valdava osa õppijate ootustega; üldkursustel toimub õpe vastavalt õppekavale, võimalusel arvestatakse õppijate soovidega. Kuna grupid on komplekteeritud testimise tulemusena, siis arvestatakse keeleoskuse tasemega.*
- 2.8 Kui suur on väljalangevus, kas on uuritud põhjusi? *Väljalangevus on väike, kui õppija on motiveeritud. Põhjused on: vähene motiveeritus- näit. kursus on tööandja poolt kinni makstud*

Ülevaade täiskasvanute eesti keele õppe kvaliteedist

ja töötajat sunnitakse kursusel käima, haigestumine, pikaajalised komanderingud-reisid, töökaotus jne.

- 2.9 Missugune on õpetajate kvalifikatsioon? Kuidas leitakse õpetajad? Missugune on õpetajate töökoormus? *Kõik õpetajad on erialase kõrgharidusega õpetajad. Õpetajad leiame konkursi teel. Õpetajate töökoormus on erinev: põhikohaga õpetajatel suurem koormus, töövõtulepinguga õpetajatel väiksem.*
- 2.10 Kas ja mil viisil on korraldatud õpetajate täiendkoolitus? *TEA Keeltekool korraldab oma õpetajatele koolitusi ja seminare.*
- 2.11 Kas õpetatakse õppijat oma keeleoskuse taset hindama (näiteks Europassi, keelemapi alusel)? *Keelekursustel tehakse teste, et õppija saaks oma taset hinnata, eraldi Europassi ja keelemapi alusel me seda ei tee.*
- 2.12 Kui pikad on kursused? Kas lõppevad testiga, eksamiga? *Üldkursuste üks tsükkel koosneb 60 akadeemilisest tunnist, asutusesise ja individuaalõppe puhul on kursuste maht vastavalt tellimusele. Kursused lõppevad lõputestiga.*
- 2.13 Missugune tunnistus väljastatakse õppurile õppe lõppedes? *Kursuse lõpus saab õppija TEA Keeltekooli tunnistuse.*
- 2.14 Kas on teada, kui suur osa õppijatest soovib sooritada tasemeeksamit? *Teame ainult sel puhul, kui õppijad kursusel sellest räägivad või tulevad jätkukursusele.*
- 2.15 Kas on teada, kui suur osa kursuse lõpetanutest sooritab tasemeeksami, kas nad sooritavad selle õpitud tasemel? *Riiklik Eksamikeskus meile seda infot ei anna, seega kuuleme ainult õppijatelt neid andmeid. Kuna õppijad sooritavad tavaliselt kursuse lõppedes eksami, siis me kõigilt õppijatelt sellekohast tagasisidet ei saa.*
- 2.16 Kui suur on jätkuõppijate osakaal? *Oleneb tasemest, algtasemel on jätkajaid rohkem kui C1 või C2 tasemel.*
- 2.17 Missuguseid õpetamiseetodeid kasutatakse? *TEA Keeltekooli kursustel arendatakse kõiki nelja osaoskust: kuulamist, rääkimist, lugemist ja kirjutamist. Põhirõhk on suhtlemisel, kasutatakse dialooge, rollimänge, rühmatööd jne.*
- 2.18 Kuidas on sõnastatud õpieesmärgid? *Õpieesmärgid on sõnastatud õppekavas iga taseme kohta eraldi.*

Ülevaade täiskasvanute eesti keele õppe kvaliteedist

2.19 Kui palju õppe mahust kulutatakse testide täitmisele? *Kuna meie keelekursused ei ole suunatud ainult eksami sooritamisele, vaid suhtlemise arendamisele, siis lühiteste kontrollimaks õppijate edasijõudmist tehakse läbitud peatükkide kaupa. Samuti teeme vahe- ja lõputeste kursusel omandatu kontrollimiseks. Eksamiks ettevalmistavaid teste teevad õppijad kodus iseseisvalt, selleks tunni aega ei kulutata.*

2.20 Missuguseid õppematerjale tasemeti kasutatakse? *TEA Kirjastuse õppematerjale:*

E nagu Eesti, Saame tuttavaks!, T nagu Tallinn ja Avatud ukсед.

2.21 Kas on olemas kursuse õppekava? *Jah, Haridus-ja Teadusministeeriumi poolt kinnitatud õppekavad on meil olemas, koolitusluba nr. 5019*

Ülevaade täiskasvanute eesti keele õppe kvaliteedist

A&E Keeltekool (Tallinn)

info@aekeeltekool.ee, Elina Peial (eesti keele osakonna juhataja ja eesti keele õpetaja, 53463509), helistatud ja kirjutatud.

1. Kas ja kuidas tehakse kindlaks õppija keeleoskuse tase enne kursuse algust?

- 1.- online-test
2. suuline vestlus pedagoogiga
3. tasuta proovitund

2. Kas ja kuidas mõõdetakse kursuste tõhusust? Missugune on õppijate keeleoskustaseme tõus?

1. testid (kursuse alguses, keskel ja lõpus)
2. kursuse jooksul andvate kirjalike tööde analüüs
3. suulise kõneoskuse parenemine (kasutatava sõnavara laienemine, rolli- ja didaktilistest mängudest julgem osavõtt, diskussioonide käigus oma arvamuse väljendamine, oskus leida sünonüüme)

3. Kes osalevad kursustel:

Vanus: 18 - 65

Sugu: naised ja mehed;

Amet: oleneb kursusest, üritame moodustada rühmi, kus on enamasti ühe ameti esindajad (nagu näiteks kokad, turvatöötajad, kasvatajad, kutsekooli õpilased, keskastme juhid);

Haridustase jm kriteeriumid: meie jaoks ei ole tähtis inimene haridus või haritus, vaid tema keelelised teadmised.

4. Kes maksab kursuste eest, kas inimene ise, tööandja vm võimalused?

Üldjuhul inimene ise. Enamuse jaoks on stiimuliks Euroopa integratsiooniprogramm,

mille raames saab edukalt sooritatud eksami puhul oma raha tagasi. Osaleme MEISi konkusides ning loodame, et edaspidi saavad inimesed ka erinevate projektide raames tasuta keeleõpet.

Ülevaade täiskasvanute eesti keele õppe kvaliteedist

5. Kas ja kuidas mõõdetakse osalejate rahulolu?

- anonüümsed tagasiside ankeetid kursuse lõpus;

- suuline vestlus rühmaga.

6. Milliste standardite või süsteemide alusel keeled tasemetesse jaotatakse?

Lugemis-, rääkimis-, kuulamis- ning keelestruktuuri oskusest lähtuvad keeletasemed (A2, B1, B2 ning C1)

7. Kas ja kuidas õpetaja arvestab (ja selgitab välja) õppijate ootused ja keeleoskuse taseme grupis?

Arvestab. Selleks korraldataksegi vestlusi, tasuta proovitunde ja kokkusaamisi rühmadega, et selgitada, millised on inimeste eesmärgid ja ootused ning milleks on neil keelt tarvis.

8. Kui suur on väljalangevus, kas on uuritud põhjusi?

Meie firma on suhteliselt noor ja „roheline”. Saime vaid pooleaastaseks. Samas oleme uhked, et meil pole ühtegi õpilast, kes on ära läinud, nii et väljalangevus võrdub nulliga.

9. Missugune on õpetajate kvalifikatsioon? Kuidas leitakse õpetajad? Missugune on õpetajate töökoormus?

Kooli omanikud/loojad (2 perekonda) on kõik kõrgharidust (magistrikraadi omavad) filoloogid üle 10-aastase töökogemusega. Omanikud ise on koolitajateks ning hetkel lisatööjõuda ei palgata.

10. Kas ja mil viisil on korraldatud õpetajate täiendkoolitus?

Jälgime koolitusinfot ning vajaduse korral võtame kursustest osa.

11. Kas õpetatakse õppijat oma keeleoskuse taset hindama (näiteks Europassi, keelemapi alusel)?

Jah.

12. Kui pikad on kursused? Kas lõppevad testiga, eksamiga?

Kõik oleneb rühma või kursuse tellija soovidest. Üldjuhul kursuse pikkus on 80 akadeemilist tundi ning see kestab 5,5 kuud. Kursuse lõpus sooritavad õpilased A&E Keeltekooli siseeksami. Edukalt eksami sooritanud saavad Kooli lõputunnistuse ning võimaluse jätkata õpinguid järgmisel tasemekursusel.

Ülevaade täiskasvanute eesti keele õppe kvaliteedist

13. Missugune tunnistus väljastatakse õppurile õppe lõppedes?
A&E Keeltekooli tunnistuse

14. Kas on teada, kui suur osa õppijatest soovib sooritada tasemeeksamit?
Kõik meie õpilased lähevad eksamile. Registreerime neid me ise.

15. Kas on teada, kui suur osa kursuse lõpetanutest sooritab tasemeeksami, kas nad sooritavad selle õpitud tasemel?
Kuna Kool on väga noor, eksamil käis vaid üks rühm.

Rühmas oli kokku 6 inimest, neist 1 sai 100-st 98 punkti, 4- 65-78 punkti ning 1 – 58 punkti ehk talle ei jätkunud vaid kahest punktist.

Kõik kuruse lõpetanutest sooritasid eksami, mis vastas nende õpitud tasemele.

16. Kui suur on jätkuõppijate osakaal?
80%

17. Missuguseid õpetamismeetodeid kasutatakse?
Aktiivõppemeetodeid ning Kooli loojate poolt välja töödatud keele õpetamise metoodikat

18. Kuidas on sõnastatud õpieesmärgid?
Selgelt. Kõik on kirjas Kooli õppekavas ning iga kursuse tegevuskavas.

19. Kui palju õppe mahust kulutatakse testide täitmisele?
Testid (välja arvatud kuulamistestid) tehakse kodus. Klassis arutletakse vaid vigu. Meie eesmärkideks on mitte õpetada testide lahendamist, vaid eelkõige anda keelisi teadmisi ja panna inimesi rääkima.

20. Missuguseid õppematerjale tasemeti kasutatakse?
Kõik oleneb kursuse tasemest ja tellijate soovidest. Kõik materjalid on esitatud õppekavas ning on kinnitatud Kooli ja Haridus-ja Teadusministeeriumi poolt.

Üldjuhul õppematerjalidena kasutatakse spetsiaalselt väljaantud audiomaterjale, konsultatsioone, eelmiste aastate eksamite näidiseid, õpetaja koostatud töid ja rollemänge, mis vähendavad stressi ning võimaldavad pingevaba õppinguid.

Ülevaade täiskasvanute eesti keele õppe kvaliteedist

Õpilaste lemmikuteks on M. Kitsniku õpikud.

21. Kas on olemas kursuse õppekava?

Jah. Seda muudetakse, täiendatakse kord aastas ning kinnitatakse Kooli üldkoosolekul. Õppekava on kinnitatud nii Kooli pidajate, kui ka Haridus- ja Teadusministeeriumi poolt. Selle alusel on väljastatud koolitusluba.

Küllastasin tundi 12. 12. 09 kell 10.00 – 12.00, pärast rääkisin Elina Peialiga

Kool töötab alates 2009. a. augustist. Eesti keele kursus kestab tavaliselt 3 – 5,5 kuud vasvalt õppijate vajadustele. A2, B1, B2 ja C1 tasemed. A2, B1 tase saadakse kätte tavaliselt 3 kuuga, B2 ja C1 tasemete kättesaamiseks kulub tavaliselt rohkem aega – 5,5 kuud. Tavaliselt kestab kursus 80 akadeemilist tundi, sõltub ka õppijatest - kas tahetakse õppida 2 tundi 2 korda nädalas või vähem. Tunniplaanid koostatakse kooskõlas õppijate soovidega. Ühes rühmas ei ole kunagi rohkem kui 6 inimest. Tunnid toimuvad väikeses ruumis, õppijad istuvad ruumi keskel ümarlaua taga. Klassi seinal on valge tahvel, samuti on klassis makk, televiisor ja videomakk. Lisamaterjale või pilte seintel ei ole. Kasutatakse aktiivõppemeetodeid. Tundides pannakse suurt rõhku suhtlemisele, mille kaudu õpitakse ka grammatikat. Vaadatakse palju videosid ja tehakse rühmatöid. Enesekontrollimiseks lahendatakse kodus teste, pärast neid kontrollitakse tunnis. Põhiline õpik, mida kasutatakse, on „Avatud ukseid“ (L. Kingisepp, M. Kitsnik). Samuti kasutatakse kopeeritud materjale.

Akubens Keeltekool (Tallinn)

juhataja (6578233), vastused saatis Lilia Semjonova

1. Kas ja kuidas tehakse kindlaks õppija keeleoskuse tase enne kursuse algust?

Küsitakse: kas või kuidas testitavad on õppinud eesti keelt, mis eksamid on sooritanud,

kuidas ja kus kasutab eesti keelt igapäevaelus, mille jaoks tahab õppida, mis eksamit tahab sooritada.

Kirjutusoskustest: grammatikaharjutused, lausemoodustamine.

Suuline test: 6-8 lausega vastata küsimustele.

2. Kas ja kuidas mõõdetakse kursuste tõhusust? Missugune on õppijate keeleoskustaseme tõus?

Proovieksami testide põhjal. Tõus on vastavalt õppuri võimetele ja õppijad omandavad kursuse õppekava keskmiselt 85%-100%.

3. Kes osalevad kursustel: vanus, sugu, amet, haridustase jm kriteeriumid.

Vanus: 15-63

Sugu: naisi umbes 60%, mehi-40%

Amet: töötud 30%, teenistujad 35%, töölised 10%, kõrgharidust omavad töötajad ja spetsialistid 25%

4. Kes maksab kursuste eest, kas inimene ise, tööandja vm võimalused?

90% inimestest maksavad kursuse eest iseseisvalt, tööandjad 10%.

5. Kas ja kuidas mõõdetakse osalejate rahulolu?

Osalejate kohalkäimise ja kursustel valitseva üldise õhkkonna alusel.

6. Milliste standardite või süsteemide alusel keeled tasemetesse jaotatakse?

Riikliku õppekava ja Euroopa raamdokumendi alusel.

7. Kas ja kui võrd õpetaja arvestab (ja selgitab välja) õppijate ootused ja keeleoskuse taseme grupis?

Jah, vestluse alusel.

Ülevaade täiskasvanute eesti keele õppe kvaliteedist

8. Kui suur on väljalangevus, kas on uuritud põhjusi?

10%-20% osalejatest ja ainult materiaalsel põhjustel.

9. Missugune on õpetajate kvalifikatsioon? Kuidas leitakse õpetajad? Missugune on õpetajate töökoormus?

Õpetajad põhiliselt on eesti filoloogid, kutsume tööle vastavalt soovitudele, pedagoogiline kõrgharidus, täiendkoolitus, väga tähtis on suure töökogemuse olemasolu.

Koormus on – 6-18-25 t nädalas.

10. Kas ja mil viisil on korraldatud õpetajate täiendkoolitus?

Õpetajad on osalenud ja lõpetanud kõik Integratsiooni Sihtasutuse ja Eksami- ja Kvalifikatsiooni keskuse poolt tasuta organiseeritud seminarid ja koolitused ajavahemikus 2000 - 2009.a.

11. Kas õpetatakse õppijat oma keeleoskuse taset hindama (näiteks Europassi, keelemapi alusel)?

Jah, õpetatakse.

12. Kui pikad on kursused? Kas lõppevad testiga, eksamiga?

A1-60 õppetundi, A2-60 õppetundi

B1-120 õppetundi

B2-120 õppetundi

C1-80-100 õppetundi

Kursused lõpevad testiga ja eksamiga.

13. Missugune tunnistus väljastatakse õppurile õppe lõppedes?

Tunnistus eesti keele kursusel viimise kohta kursuse nimetuse ja õppimiseajaga.

Tunnistus vastava taseme õppekava läbimise kohta ja õppetundide arv.

14. Kas on teada, kui suur osa õppijatest soovib sooritada tasemeeksamit?

100% õppijatest

15. Kas on teada, kui suur osa kursuse lõpetanutest sooritab tasemeeksami, kas nad sooritavad selle õpitud tasemel?

Meie statistika näitab, et A2 tasemeeksami sooritavad 80%, B1-80%, B2-65%, C1- 75%

Ülevaade täiskasvanute eesti keele õppe kvaliteedist

16. Kui suur on jätkuõppijate osakaal?

Pärast A1-A2-taseme õppekursuse lõpetamist jätkavad õppimist B1 tasemele umbes 80% õppijatest.

Pärast B1-taseme õppekursuse lõpetamist jätkavad õppimist B2-tasemele umbes 50% õppijatest.

17. Missuguseid õpetamismeetodeid kasutatakse?

Intensiivkursusi üldse ei toimu, keelekümblust (5-6 õppetundi päevas üks kord nädalas) kasutame. Õpetamismeetodid: kommunikatiivne, grammatika õppimine, rollimängud ja palju koduülesandeid grammatika kinnistamiseks, sõnavara laiendamiseks ja kõnekeele arendamiseks.

Rääkimisoskuse arendamine, kirjutamisoskuse arendamine, lugemisoskuse arendamine, kuulamisoskuse arendamine.

Suuline — dialoogid, vestlusring, küsimustele vastamine, pildi järgi jutustamine jne

Kirjalik — kirjade, teadete kirjutamine, ankeetide täitmine, küsimustele vastamine jne

Lugemine — tekstide lugemine erinevate meetoditega, küsimustele vastamine, lünktekstide täitmine jne

Kuulamine- tekstide kuulamine erinevate meetoditega, lünkülesannete täitmine, jne

18. Kuidas on sõnastatud õpieesmärgid?

Õppija on võimeline kursuste lõppemisel sooritama eksami vastavalt õpitud keeleoskustasemele.

19. Kui palju õppe mahust kulutatakse testide täitmisele?

30% kursuse mahust

20. Missuguseid õppematerjale tasemeti kasutatakse?

0—A1 Inga Mangus, Merge Simmul "Tere!"

A1-A2 H. Leberecht "Räägime eesti keelt", M. Pesti ja H. Ahi "E- nagu Eesti"

B1 Mall Pesti. Helve Ahi "E- nagu Eesti"

B2 R. Kallas "Kõik on korras", A. Siirak ja Annelii Juhkama "Kõnele ja kirjuta õigesti"

C1 M. Kitsnik "Avatud uksed"", A. Siirak ja Annelii Juhkama "Kõnele ja kirjuta õigesti"

Ülevaade täiskasvanute eesti keele õppe kvaliteedist

21. Kas on olemas kursuse õppekava?

Jah. Olemas on kinnitatud A1-A2, B1, B2,C1-taseme õppekavad.

Ivlain Ekspress (Sillamäe)

1. Kas ja kuidas tehakse kindlaks õppija keeleoskuse tase enne kursuse algust?

Jah, testitakse. Testi tulemuste abil komplekteeritakse rühmad

2. Kas ja kuidas mõõdetakse kursuste tõhusust? Missugune on õppijate keeleoskustaseme tõus?

Testide tulemuste (testi kogu), kirjandite ja suuliste dialoogide või diskussioonide abil

3. Kes osalevad kursustel: vanus, sugu, amet, haridustase jm kriteeriumid?

17- 55 a, 80% naisi , 20% mehi, kõik valdkonnad

4. Kes maksab kursuste eest, kas inimene ise, tööandja vm võimalused?

Inimene ise. Järelmaksuga või kogu summa

5. Kas ja kuidas mõõdetakse osalejate rahulolu?

Jah, kursuse lõppus täidavad tagasiside ankeedi

6. Milliste standardite või süsteemide alusel keeled tasemetesse jaotatakse?

Isikute kohustusliku keeleoskustaseme määramisel on aluseks Euroopa keeleõppe raamdokument

7. Kas ja kuidas õpetaja arvestab (ja selgitab välja) õppijate ootused ja keeleoskuse taseme grupis?

Jah, individuaalne lähenemimine

8. Kui suur on väljalangevus, kas on uuritud põhjusi?

1-2 % haigus, töövahetus, töötuksjäämine

9. Missugune on õpetajate kvalifikatsioon? Kuidas leitakse õpetajad? Missugune on õpetajate töökoormus?

- koolitust läbiviivate lektorite pädevusnõuded on eesti filoloogia alane kõrgharidus,

- me ei otsi , meil on juba formeerunud kollektiiv.

- 4 tundi nädalas (meil on väike keelefirma) tegeleme rohkem projektidega või oleme koostööpartnerid.

10. Kas ja mil viisil on korraldatud õpetajate täiendkoolitus?

Ülevaade täiskasvanute eesti keele õppe kvaliteedist

- Jah, osaleme koolitustel mis korraldab Eesti keel teisekeelena Liit ning muudel koolitustel mis on seotud keele nõuetega

11. Kas õpetatakse õppijat oma keeleoskuse taset hindama (näiteks Europassi, keelemapi alusel)?

- Jah

12. Kui pikad on kursused? Kas lõppevad testiga, eksamiga?

-120 tundi, lõpevad testiga ja Riikliku taseme eksamiga

13. Missugune tunnistus väljastatakse õppurile õppe lõppedes?

-koolituse läbinud tunnistus

14. Kas on teada, kui suur osa õppijatest soovib sooritada tasemeeksamit?

- 99 %

15. Kas on teada, kui suur osa kursuse lõpetanutest sooritab tasemeeksami, kas nad sooritavad selle õpitud tasemel?

Kui ma ütlen et 100% siis ma valetaksin, iga kord see arv on erinev. Kõige parim tulemus B1 oli juuni 2009. 18 õpilaset 15 õpilasel 78p ja 3 õpilasel 60 p. Aga muidu 70-80%

16. Kui suur on jätkuõppijate osakaal?

10-30%

17. Missuguseid õpetamismeetodeid kasutatakse?

??????????

18. Kuidas on sõnastatud õpieesmärgid?

??????????

19. Kui palju õppe mahust kulutatakse testide täitmisele?

30%

20. Missuguseid õppematerjale tasemeti kasutatakse?

Testikogumikud (algtase, kesktase, kõrgtase) kahjuks nüüd nad ei vasta nõuetele ja sellepärast oleme palju ise ümber teinud

Ülevaade täiskasvanute eesti keele õppe kvaliteedist

21. Kas on olemas kursuse õppekava?

Loomulikult, on üldine õppekava ning iga rühma jaoks veel oma tunniplan.

Avaliku Halduse Arengukeskus (AHA Keskus, Tallinn)

ahakeskus@ahakeskus.ee, helistatud, Ingrid Raudvere – eesti keele õpetaja. AHA Keskuses on toimunud kokku vaid üks 32- tunnine eesti keele õppe kursus **Praktiline eesti keele kursus mitte-eestlastele – kehtestav kommunikatsioon**

1. Kas ja kuidas tehakse kindlaks õppija keeleoskuse tase enne kursuse algust?
Keeleoskuse taset ei testitud, sest kursus oli välja kuulutatud algtasemele
2. Kas ja kuidas mõõdetakse kursuste tõhusust? Missugune on õppijate keeleoskustaseme tõus?
Jah. Keeleoskuse paranemist hinnati igas tunnis. Selleks olid õppijad ette valmistanud kodutööd ja pähe õppinud erinevates kommunikatsioonisituatsioonides vajaminevaid fraase, mudeleid ja lauseid.

Oskus neid kasutada dialoogis andis tunnistust mõõdetavast muutusest.

Kursuste lõppedes tegime nii kirjaliku kontrollharjutuse (lünkade täitmine) läbivõetud materjali kohta kui ka mängisime läbi erinevaid suhtlemisolukordi.

Kuna kursuse põhitähelepanu oli suhtlemisoskuste parandamisel, siis see oli see osa ka olulisem kokkuvõtete tegemisel.

3. Kes osalevad kursustel: vanus, sugu, amet, haridustase jm kriteeriumid.
Kursusel osales 1 inimene vanuses 20-24, 3 in vanuses 25-34, 3 in vanuses 35-44, 4 in vanuses 45-54 ja 3 in vanuses 55- 64. 14-st õppurist 3 olid mehed, ülejäänud naised. Ametilt teenindajad, koristajad, üks laadija, kokk, programmeerija, juuksur ja valvur; hariduselt üldkeskharidusega ja kutseharidusega pärast üldkeskharidust.
3. Kes maksab kursuste eest, kas inimene ise, tööandja vm võimalused?
Kursus toimus tasuta programmi “Täiskasvanute koolitus vabahariduslikes koolituskeskustes” (kood 1.1.0603.08-0002) raames.
4. Kas ja kuidas mõõdetakse osalejate rahulolu?
5. Milliste standardite või süsteemide alusel keeled tasemetesse jaotatakse?
Euroopa Keeleõppe Raamdokumendi keeleoskustasemete kirjeldustest
7. Kas ja kui võrd õpetaja arvestab (ja selgitab välja) õppijate ootused ja keeleoskuse taseme grupis? Õpetaja küsitles õppijaid. Ootused selgitati välja vestluse käigus.

Ülevaade täiskasvanute eesti keele õppe kvaliteedist

8. Kui suur on väljalangevus, kas on uuritud põhjusi?

1 inimene - haigestus

9. Missugune on õpetajate kvalifikatsioon? Kuidas leitakse õpetajad? Missugune on õpetajate töökoormus?

Õpetaja Ingrid Raudvere on Tartu Ülikooli lõpetanud eesti filoloog.

10. Kas ja mil viisil on korraldatud õpetajate täiendkoolitus? Võõrkeele õpetamise metodika alal on Ingrid Raudvere täiendanud ennast pidevalt Soome Instituudi, Tartu Rahvaülikooli ja Tartu Ülikooli korraldatud võõrkeeleõpetajate täienduskursustel.

11. Kas õpetatakse õppijat oma keeleoskuse taset hindama (näiteks Europassi, keelemapi alusel)?
jah

12. Kui pikad on kursused? Kas lõppevad testiga,ksamiga?

32 tunnise kursuse lõppedes testi ei tehtud, küll aga etendasid osalejad suhtlemissituatsioone; 2010 a on kavas 48 tunnine kursus

13. Missugune tunnistus väljastatakse õppurile õppe lõppedes?

Koolituskeskuse tunnistus läbitud tundide arvu kohta

14. Kas on teada, kui suur osa õppijatest soovib sooritada tasemeeksamit?

ei

15. Kas on teada, kui suur osa kursuse lõpetanutest sooritab tasemeeksami, kas nad sooritavad selle õpitud tasemel?

ei

16. Kui suur on jätkuõppijate osakaal?

Soov 100%-lt

17. Missuguseid õpetamismeetodeid kasutatakse?

Sugestiivõpe koos õpetajapoolsete teoreetiliste selgitustega grammatikast.

18. Kuidas on sõnastatud õpieesmärgid?

Toimetulek elementaarsetes suhtlemissituatsioonides.

Ülevaade täiskasvanute eesti keele õppe kvaliteedist

19. Kui palju õppe mahust kulutatakse testide täitmisele?

5%

20. Missuguseid õppematerjale tasemeti kasutatakse?

Spetsiaalselt selle kursuse tarbeks koostatud materjalid.

21. Kas on olemas kursuse õppekava?

Jah on

Terje Schmidt

10.12.2009

Käisin kohal 16.12. kell 14 – 15. Põhiliselt kasutatakse sugestiivõpet ning õpetaja Ingrid Raudvere koostatud materjale. Klassid on suured ja avarad, kogu vajalik tehnika õppimiseks on olemas. Väga positiivne mulje jäi. Väga asjalik eesti keele õpetaja.

Curriculum Vabakool (Tallinn)

Krista Peeduli (keeleõpetaja) vastas küsimustele:

1. Kas ja kuidas tehakse kindlaks õppija keeleoskuse tase enne kursuse algust?
Tasemetestiga ning vajadusel intervjuu.
2. Kas ja kuidas mõõdetakse kursuste tõhusust? Missugune on õppijate keeleoskustaseme tõus?
Tasemetestiga ja intervjuu.
3. Kes osalevad kursustel: vanus, sugu, amet, haridustase jm kriteeriumid.
Põhiliselt töötavad täiskasvanud – erinevas vanuses.
4. Kes maksab kursuste eest, kas inimene ise, tööandja vm võimalused?
Maksavad õppijad ise, harvadel juhtudel tööandjad.
5. Kas ja kuidas mõõdetakse osalejate rahulolu?

Tagasiside küsitlusega.

6. Milliste standardite või süsteemide alusel keeled tasemetesse jaotatakse?

EN keeleoskuse standard A1-C2.

7. Kas ja kui võrd õpetaja arvestab (ja selgitab välja) õppijate ootused ja keeleoskuse taseme grupis?

Kuruse alguses kohe ja siis koostab vastava õppeprogrammi. Õpe on õpilase keskne väikeses keeltekoolis.

8. Kui suur on väljalangevus, kas on uuritud põhjusi?

Üksikud juhtumid, väga harva. Kolmeaastase tegutsemise jooksul 1-2 inimest. Põhiliseks takistuseks on kas koolitaja isiksuse sobimatus (vahetame välja) või raha puudumine, et jätkata.

9. Missugune on õpetajate kvalifikatsioon? Kuidas leitakse õpetajad? Missugune on õpetajate töökoormus?

Keeltekoolis töötavad kvalifitseeritud keeleõpetajad enamuses. Harvadel juhtudel on koolitajal muu eriala kui filoloog. Soovitajate kaudu leiame. Töökoormus on erinev, alates kusagil 20 tunnist kuus kuni ülespoole.

10. Kas ja mil viisil on korraldatud õpetajate täiendkoolitus?

Ülevaade täiskasvanute eesti keele õppe kvaliteedist

Osalevad kursustel, täiendkoolitustel, avajadusel teeme firmasisest koolitust e nõ kogemuste jagamist kolleegide vahel.

11. Kas õpetatakse õppijat oma keeleoskuse taset hindama (näiteks Europassi, keelemapi alusel)?
Vaevaliselt läheb selle rakendamine. Tavainimene pole sellest kuulnud ning kui on, siis peab seda tüütuks lisakohustuseks. Minu teada pole see kohustuslik, vähemalt ühel koolitusel nii öeldi!

12. Kui pikad on kursused? Kas lõppevad testiga, eksamiga?

Kursuste pikkused on erinevad, test või eksam pole kohustuslikud vabakoolis, aga võimalik on teha soovi korral.

13. Missugune tunnistus väljastatakse õppurile õppe lõppedes?

Tunnistusel on kirjas läbitud tundide maht, koolituse toimumise kuupäevad.

14. Kas on teada, kui suur osa õppijatest soovib sooritada tasemeeksamit?

Jah.

15. Kas on teada, kui suur osa kursuse lõpetanutest sooritab tasemeeksami, kas nad sooritavad selle õpitud tasemel?

Eesti keele õpetamise kogemus on meil suhteliselt lühikene (sellest sügisest) ning meil puudub ülevaade.

16. Kui suur on jätkuõppijate osakaal?

Erinev.

17. Missuguseid õpetamismeetodeid kasutatakse?

Erinevaid: klassikalist, aktiivõpet.

18. Kuidas on sõnastatud õpieesmärgid?

Kirjalikult õppekavas.

19. Kui palju õppe mahust kulutatakse testide täitmisele?

Vähe.

20. Missuguseid õppematerjale tasemeti kasutatakse?

Erinevaid. Hetkel pole käepärast, aga esimene, mis meenub on E nagu Eesti ja siis see inglise keele baasil ...

21. Kas on olemas kursuse õppekava?

Jah, sest muidu poleks meil ju koolitusluba.

Vladparal Õppekeskus

1. Kas ja kuidas tehakse kindlaks õppija keeleoskuse tase enne kursuse algust?

Testeerimise abil

2. Kas ja kuidas mõõdetakse kursuste tõhusust? Missugune on õppijate keeleoskustaseme tõus?

Tagasiside

3. Kes osalevad kursustel: vanus, sugu, amet, haridustase jm kriteeriumid.

Erinevad

4. Kes maksab kursuste eest, kas inimene ise, tööandja vm võimalused?

Maksavad ise

5. Kas ja kuidas mõõdetakse osalejate rahulolu?

Pärast kursuse lõpetamist täidavad anonüümse ankeedi

6. Milliste standardite või süsteemide alusel keeled tasemetesse jaotatakse?

Haridus ja Teadus ministeeriumi poolt väärlatõetatud standartide järgi

7. Kas ja kuidas õpetaja arvestab (ja selgitab välja) õppijate ootused ja keeleoskuse taseme grupis?

Jah, selgitab

8. Kui suur on väljalangevus, kas on uuritud põhjusi?

Väljalangevust ei ole

9. Missugune on õpetajate kvalifikatsioon? Kuidas leitakse õpetajad? Missugune on õpetajate töökoormus?

Kõrgharidusega filoloog

10. Kas ja mil viisil on korraldatud õpetajate täiendkoolitus?

Lõpetab magistratuuri

Ülevaade täiskasvanute eesti keele õppe kvaliteedist

11. Kas õpetatakse õppijat oma keeleoskuse taset hindama (näiteks Europassi, keelemapi alusel)?

Jah

12. Kui pikad on kursused? Kas lõppevad testiga,ksamiga?

80 kuni 100 õppetundi

13. Missugune tunnistus väljastatakse õppurile õppe lõppedes?

Koolituskeskuse tunnistus

14. Kas on teada, kui suur osa õppijatest soovib sooritada tasemeeksamit?

Kõik, kes õpivad tasemete kursustel

15. Kas on teada, kui suur osa kursuse lõpetanutest sooritab tasemeeksami, kas nad sooritavad selle õpitud tasemel? 99%

16. Kui suur on jätkuõppijate osakaal? 80%

17. Missuguseid õpetamismeetodeid kasutatakse?

Kuulamine, lugemine, tõlkimine, testide täitmine j.m

18. Kuidas on sõnastatud õpieesmärgid?

Sooritada eksam

19. Kui palju õppe mahust kulutatakse testide täitmisele?

Sõltub grupi tasemest

20. Missuguseid õppematerjale tasemeti kasutatakse?

Õpikud, testid, audio-video kassete

21. Kas on olemas kursuse õppekava?

Jah

Erakool Veralla

1. Kas ja kuidas tehakse kindlaks õppija keeleoskuse tase enne kursuse algust?

Enne kursustele registreerimist vesteldakse õppijaga.

2. Kas ja kuidas mõõdetakse kursuste tõhusust? Missugune on õppijate keeleoskustaseme tõus?

Kursuste tõhusust näitab eksami sooritajate arv.

3. Kes osalevad kursustel: vanus, sugu, amet, haridustase jm kriteeriumid.

Kursustel osalevad kõik soovijad. Õppureid on põhi-, kesk- ja kõrgharidusega vanuses 16-65 eluaastat.

4. Kes maksab kursuste eest, kas inimene ise, töandja vm võimalused?

Kursuste eest maksab õppur.

5. Kas ja kuidas mõõdetakse osalejate rahulolu?

Rahulolu näitab kursustel õppijate hulk, nende õppurite hulk, kes on õppinud meil algusest kuni B1, B2 või C1 tasemeeksami sooritamiseni.

6. Milliste standardite või süsteemide alusel keeled tasemetesse jaotatakse?

REKK poolt välja töötatud keeleoskustasemete järgi.

7. Kas ja kuidas arvestab (ja selgitab välja) õppijate ootused ja keeleoskuse taseme grupis?

Loomulikult arvestab.

8. Kui suur on väljalangevus, kas on uuritud põhjusi?

Väljalangevus on väike. Põhjused: rahalised raskused, probleemid tervisega, lahkumine Eestist.

9. Missugune on õpetajate kvalifikatsioon? Kuidas leitakse õpetajad? Missugune on õpetajate töökoormus?

Õpetajatel on kõrgharidus, koormus on 2-4 tundi nädalas.

10. Kas ja mil viisil on korraldatud õpetajate täiendkoolitus?

Ülevaade täiskasvanute eesti keele õppe kvaliteedist

Täiendkoolitust ei organiseeri, sest firma on väga väike. Osaleme REKK korraldatud koolitustel ja seminaridel.

11. Kas õpetatakse õppijat oma keeleoskuse taset hindama (näiteks Europassi, keelemapi alusel)?

Europassi ja keelemappi ei koosta.

12. Kui pikad on kursused? Kas lõppevad testiga, eksamiga?

Kursused on 40-60 tundi. Enamus läheb tasemeeksamile.

13. Missugune tunnistus väljastatakse õppurile õppe lõppedes?

Tunnistust ei väljastata.

14. Kas on teada, kui suur osa õppijatest soovib sooritada tasemeeksamit?

Jah

15. Kas on teada, kui suur osa kursuse lõpetanutest sooritab tasemeeksami, kas nad sooritavad selle õpitud tasemel?

Jah

16. Kui suur on jätkuõppijate osakaal?

30-40%

17. Missuguseid õpetamismeetodeid kasutatakse?

Kirjutamine, lugemine, kuulamine, rääkimine.

18. Kuidas on sõnastatud õpieesmärgid?

Sooritada tasemeksam.

19. Kui palju õppe mahust kulutatakse testide täitmisele?

30%

20. Missuguseid õppematerjale tasemeti kasutatakse?

H.Leemets Samm sammult

M.Kitsnik, L.Kingisepp Avatud ukсед

Ülevaade täiskasvanute eesti keele õppe kvaliteedist

R.Kallas Kõik on korras

M.Loodus 160 eesti keele harjutust

Grammatikaharjutused erinevatele tasemetele

Lugemistestid, kuulamistestid

Ajaleheartiklid

21. Kas on olemas kursuse õppekava?

Jah

Tallinna Juhkentali Gümnaasium/ FIE Ülle Koppeli Keelekool

1. Kas ja kuidas tehakse kindlaks õppija keeleoskuse tase enne kursuse algust?

Eeltestimisega. Vestlusega.

2. Kas ja kuidas mõõdetakse kursuste tõhusust? Missugune on õppijate keeleoskustaseme tõus?

Eel- ja järeltestimisega.

3. Kes osalevad kursustel: vanus, sugu, amet, haridustase jm kriteeriumid.

20- 60 +. Mehed, naised. 9 klassi kuni kõrgema hariduseni välja. Alustades kinnipeetavatest, vahistatutest kuni arstideni õpetajateni välja.

4. Kes maksab kursuste eest, kas inimene ise, tööandja vm võimalused?

Kõik variandid. Inimene ise, firma, keeleõppe projektide rahastus (MEIS).

5. Kas ja kuidas mõõdetakse osalejate rahulolu?

Tagasisidega.

6. Milliste standardite või süsteemide alusel keeled tasemetesse jaotatakse?

Eurostandardid. A1-C1

7. Kas ja kuivõrd õpetaja arvestab (ja selgitab välja) õppijate ootused ja keeleoskuse taseme grupis?

Arvestab alati.

8. Kui suur on väljalangevus, kas on uuritud põhjusi?

Umbes 1/3. Põhjused erinevad- perekondlikud, soovid ja tahtejõud ei kattu, mälu probleemid.

9. Missugune on õpetajate kvalifikatsioon? Kuidas leitakse õpetajad? Missugune on õpetajate töökoormus?

Vastan kvalifikatsioonile.

Keelefirmad ja asutused, kus olen varem töötanud, helistavad.

Ülevaade täiskasvanute eesti keele õppe kvaliteedist

Sõltuvalt aastast erinev. Kuni 20 tundi nädalas. Praegu koormust 10. See on väike koormus minu jaoks.

10. Kas ja mil viisil on korraldatud õpetajate täiendkoolitus?

Kuna töötan gümnaasiumis, osalen võimaluse korral MEISI poolt korraldatavatel koolitustel. Need on olnud väga head.

11. Kas õpetatakse õppijat oma keeleoskuse taset hindama (näiteks Europassi, keelemapi alusel)?

Ei.

12. Kui pikad on kursused? Kas lõppevad testiga,ksamiga?

60-120 tundi. Lõpevad testi või nn koolieksamiga, kui pole teistsugust soovi.

13. Missugune tunnistus väljastatakse õppurile õppe lõppedes?

Keelefirma tunnistus kursute läbimise kohta.

14. Kas on teada, kui suur osa õppijatest soovib sooritada tasemeeksamit?

Reeglina 100-90%.

15. Kas on teada, kui suur osa kursuse lõpetanutest sooritab tasemeeksami, kas nad sooritavad selle õpitud tasemel?

Ei ole teada. Helistab tagasi umbes 1/3. Siis on nad keeleeksami sooritanud.

16. Kui suur on jätkuõppijate osakaal?

Umbes 1/3. Soov on alati suurem, kuid pole finantsvõimalusi.

17. Missuguseid õpetamismeetodeid kasutatakse?

Aktiiv- ja sugestiivõppemeetodid.

18. Kuidas on sõnastatud õpieesmärgid?

Tunni alguses ütlen eesmärgid.

19. Kui palju õppe mahust kulutatakse testide täitmisele?

Enamus ajast kulutame siiski õppimisele, kuid umbes 10% +/-.

Ülevaade täiskasvanute eesti keele õppe kvaliteedist

20. Missuguseid õppematerjale tasemeti kasutatakse?

A1

Tere!

E nagu Eesti, M Pesti, H. Ahi

A2

E nagu Eesti, M. Pesti, H. Ahi

B1

Naljaga pooleks, M. Kitsnik, L. Kingisepp

B2/C1

Avatud ukсед, M. Kitsnik, L. Kingisepp

21. Kas on olemas kursuse õppekava?

On.

MTÜ KEA Valga Õppekeskus

1. Kas ja kuidas tehakse kindlaks õppija keeleoskuse tase enne kursuse algust? Keeletaseme testidega

2. Kas ja kuidas mõõdetakse kursuste tõhusust? Missugune on õppijate keeleoskustaseme tõus?

Kursuslased teevad lõputöö, millest õpetaja annab õppijale tagasiside

3. Kes osalevad kursustel: vanus, sugu, amet, haridustase jm kriteeriumid.

Piiranguid ei ole

4. Kes maksab kursuste eest, kas inimene ise, tööandja vm võimalused?

Inimene ise, tööandja ja töötukassa

5. Kas ja kuidas mõõdetakse osalejate rahulolu?

Tagaside lehtedega ja vesteldes osalejatega

6. Milliste standardite või süsteemide alusel keeled tasemetesse jaotatakse?

A- algtase, B –edasijõudnud, C- kõrgtase

7. Kas ja kuivõrd õpetaja arvestab (ja selgitab välja) õppijate ootused ja keeleoskuse taseme grupis?

Testide alusel ja vesteldes grupi liikmetega

8. Kui suur on väljalangevus, kas on uuritud põhjusi?

Keskmiselt 10%. Peamine põhjus on, et õppimine osutub raskeks, lihtsalt kohalkäimisest ei piisa.

9. Missugune on õpetajate kvalifikatsioon? Kuidas leitakse õpetajad? Missugune on õpetajate töökoormus?

Igat keelt õpetab vastava keele filoloog. Õpetajate töökoormus on väga erinev ja ka leidmise teed on väga erinevad.

10. Kas ja mil viisil on korraldatud õpetajate täiendkoolitus?

Ülevaade täiskasvanute eesti keele õppe kvaliteedist

Kuna õpetajad töötavad meil töövõtulepingu alusel, siis meie poolt nende täienduskoolitust ei finantseerita

11. Kas õpetatakse õppijat oma keeleoskuse taset hindama (näiteks Europassi, keelemapi alusel)?
Jah

12. Kui pikad on kursused? Kas lõppevad testiga,ksamiga? 60-300 tundi, lähemad kursused lõpevad testiga pikemadksamiga.

13. Missugune tunnistus väljastatakse õppurile õppe lõppedes?

Kooli tunnistus, mis kinnitab millist keelt, millisel tasemel ja milliseid teemasid kursusel käsitleti ja kas inimene sooritas testi või eksami.

14. Kas on teada, kui suur osa õppijatest soovib sooritada tasemeeksamit?

Oleneb grupist, tavaliselt 1-5 aga on ka kogu grupp sooritanud

15. Kas on teada, kui suur osa kursuse lõpetanutest sooritab tasemeeksami, kas nad sooritavad selle õpitud tasemel? See on väga erinev, tavaliselt sooritatakse jah vastavalt tasemele. Nii palju kui on inimestelt otse tagasiside siis 80% sooritavad eksami edukalt, nendest kes lähemad tasemeeksamit sooritama.

16. Kui suur on jätkuõppijate osakaal? Ei oska öelda

17. Missuguseid õpetamisemeetodeid kasutatakse? Rääkimine, kuulamine, lugemine ja kirjutamine

18. Kuidas on sõnastatud õpieesmärgid?

19. Kui palju õppe mahust kulutatakse testide täitmisele? Kursuste lõikes on see erinev.

20. Missuguseid õppematerjale tasemeti kasutatakse? Õppematerjal mis antakse õpilasele eesti keele õppe puhul: õpik E-nagu Eesti, T-nagu Tallinn ja lektorite poolt valmistatud erineva õppematerjalid vastavalt tasemetele

21. Kas on olemas kursuse õppekava? On olemas iga keele ja keeletaseme kohta õppekava, mis ongi aluseks juba kursuse läbiviimisel.

KEA Põlva õppekeskus MTÜ

1. Kas ja kuidas tehakse kindlaks õppija keeleoskuse tase enne kursuse algust? *Testide abil*
2. Kas ja kuidas mõõdetakse kursuste tõhusust? Missugune on õppijate keeleoskustaseme tõus? *Kursuse lõppedes viime läbi uue testimise., samuti küsime tagasisidet. Keeleoskus on märgatavalt tõusnud, eriti neil, kes on ise huvitatud keele õppimisest ja teevad ka iseseisvat tööd*
3. Kes osalevad kursustel: vanus, sugu, amet, haridustase jm kriteeriumid. *Kursusel võivad osaleda kõik olenemata vanusest, haridusest, soost vmt*
4. Kes maksab kursuste eest, kas inimene ise, tööandja vm võimalused? *Senini oleme korraldanud eesti keele kursuseid Töötukassa poolt tellituna riigihanke korra, seega on kursused osalejale tasuta.*
5. Kas ja kuidas mõõdetakse osalejate rahulolu? *Tagaside küsitluse põhjal*
6. Milliste standardite või süsteemide alusel keeled tasemetesse jaotatakse? *Vastavalt Euroopa keeleõppe raamdokumendile A1, A2, B1,B2, C1 ja C2*
7. Kas ja kuivõrd õpetaja arvestab (ja selgitab välja) õppijate ootused ja keeleoskuse taseme grupis? *Jah, esimestel tundidel vestluste käigus*
8. Kui suur on väljalangevus, kas on uuritud põhjusi? *Väga väike, peamiseks põhjuseks tööle asumine (kuna tegemist on olnud töötute gruppidega senini)*
9. Missugune on õpetajate kvalifikatsioon? Kuidas leitakse õpetajad? Missugune on õpetajate töökoormus? *Üldjuhul eesti või vene filoloog, kes omab täiskasvanute koolitamise kogemust*
10. Kas ja mil viisil on korraldatud õpetajate täiendkoolitus? *Kuna kursused on lühiajalised ja mitte väga sagedased, siis töötavad lektorid töövõtulepingu alusel, siis täiendavad nad ennast ise üldjuhul*
11. Kas õpetatakse õppijat oma keeleoskuse taset hindama (näiteks Europassi, keelemapi alusel)?
12. Kui pikad on kursused? Kas lõppevad testiga, eksamiga? *300 tundi, kursuse lõpus test*
13. Missugune tunnistus väljastatakse õppurile õppe lõppedes? *Põlva Õppekeskuse vastavasisuline tunnistus iga keeleoskustaseme astme lõpetamise kohta*

Ülevaade täiskasvanute eesti keele õppe kvaliteedist

14. Kas on teada, kui suur osa õppijatest soovib sooritada tasemeeksamit?
15. Kas on teada, kui suur osa kursuse lõpetanutest sooritab tasemeeksami, kas nad sooritavad selle õpitud tasemel? *Üldjuhul ei ole teada*
16. Kui suur on jätkuõppijate osakaal? *Kursuseti erinev, keskmiselt ca 10-15%*
17. Missuguseid õpetamismeetodeid kasutatakse? *Lektorid kasutavad paindlikult erinevaid täiskasvanute koolitamise meetodikaid, sh kommunikatiivset keeleõppemetoodikat: teoreetilisi materjalikäsitlusi, praktiliste ülesannete lahendamisi, diskussioone, loeng-vestlusi, rühmatööd, individuaaltööd*
18. Kuidas on sõnastatud õpieesmärgid? *Õppekavas on sõnastatud põhieesmärgid ja lisaeesmärgid*
19. Kui palju õppe mahust kulutatakse testide täitmisele? *Enne kursuse algust taseme määramiseks, kursuse lõppedes, samuti jooksvalt kursuse käigus*
20. Missuguseid õppematerjale tasemeti kasutatakse? *A1-A2: E nagu Eesti, B1-B2: T nagu Tallinn, lisaks erinevad lisamaterjalid harjutuste jmt*
21. Kas on olemas kursuse õppekava? *Jah, on küll!!!!*

Natalja Žurakovskaja keeltekool

1. Kas ja kuidas tehakse kindlaks õppija keeleoskuse tase enne kursuse algust?

Selleks on kirjalik test ja vestlus, mis kestab kokku 30 minutit

2. Kas ja kuidas mõõdetakse kursuste tõhusust? Missugune on õppijate keeleoskustaseme tõus?

Seda ei pea mõõtma, kuna igal õppijal on selge ülevaade enda ja kursusekaaslaste tulemustest.

3. Kes osalevad kursustel:

Vanus: **20 - 60**

sugu: nii nais- kui ka meessoost

amet,

Neid andmeid me ei küsi,

on töötuid, on neid kes otsib paremat tööd, on neid kes õpib keelt „enda jaoks“

haridustase

kesk-, keskeri-, kõrg-

jm kriteeriumid

põhikriteeriumiks on siiras soov, st sisemine vajadus.

4. Kes maksab kursuste eest, kas inimene ise, tööandja vm võimalused?

Enamasti õppijad ise

5. Kas ja kuidas mõõdetakse osalejate rahulolu?

Nad ei puudu tundidest ilma mõjuva põhjuseta, millest teatavad administraatorile, helistades enne tunni algust

Kasvab huvi keele vastu

6. Milliste standardite või süsteemide alusel keeled tasemetesse jaotatakse?

Koolisene test on koostatud eesmärgiga kontrollida kõne grammatilist korrektsust

Ülevaade täiskasvanute eesti keele õppe kvaliteedist

7. Kas ja kuivõrd õpetaja arvestab (ja selgitab välja) õppijate ootused ja keeleoskuse taseme grupis?

See on õpetaja kohus

8. Kui suur on väljalangevus, kas on uuritud põhjusi?

haigestumine või ootamatu komandeering

tavaliselt soovivad nad kursuse koos järgmise grupiga lõpetada

9. Missugune on õpetajate kvalifikatsioon? Kuidas leitakse õpetajad? Missugune on õpetajate töökoormus?

10. Kas ja mil viisil on korraldatud õpetajate täiendkoolitus?

11. Kas õpetatakse õppijat oma keeleoskuse taset hindama (näiteks Europassi, keelemapi alusel)?

ei

12. Kui pikad on kursused? Kas lõppevad testiga,ksamiga?

Esimene kursus kestab 4 nädalat, kõik järgmised on 2 nädalat pikad

Eksamit ei ole

13. Missugune tunnistus väljastatakse õppurile õppe lõppedes?

Tunnistus eduka kursuse lõpetamise kohta

14. Kas on teada, kui suur osa õppijatest soovib sooritada tasemeeksamit?

Mõni üksik teatab sellest testimise käigus. Enamasti tulevad nad kursustele keele, mitte eksami pärast

15. Kas on teada, kui suur osa kursuse lõpetanutest sooritab tasemeeksami, kas nad sooritavad selle õpitud tasemel?

k.a. oktoobris sooritasid 6 inimest tasemeeksami

16. Kui suur on jätkuõppijate osakaal?

Umbes kolmandik

17. Missuguseid õpetamismeetodeid kasutatakse?

Ülevaade täiskasvanute eesti keele õppe kvaliteedist

Natalia Zurakovskaja metoodikat

18. Kuidas on sõnastatud õpieesmärgid?

Korrektne kõne. Meie õppija tahab rääkida eesti keelt, mitte vene keelt eesti sõnadega

19. Kui palju õppe mahust kulutatakse testide täitmisele?

Ei kulutata. Inimesed tulevad keelt õppima.

20. Missuguseid õppematerjale tasemeti kasutatakse?

Me ei õpeta tasemeti.

21. Kas on olemas kursuse õppekava? **On**

Tartu Haritlaste Liidu koolituskeskus

1. Kas ja kuidas tehakse kindlaks õppija keeleoskuse tase enne kursuse algust?

Kursusel õppida soovijatele tehakse test.

2. Kas ja kuidas mõõdetakse kursuste tõhusust? Missugune on õppijate keeleoskustaseme tõus?

Kursuse lõpul tehakse uuesti test.

3. Kes osalevad kursustel: vanus, sugu, amet, haridustase jm kriteeriumid.

Osalejatele vanuselisi, soolisi jm. piiranguid ei ole. Kursustel on osalenud erineva haridustasemega täiskasvanud. Statistika järgi on õppinud kõige rahkem kesk- või keskeriharidusega naised.

4. Kes maksab kursuste eest, kas inimene ise, tööandja vm võimalused?

Kursuste eest on maksnud õppijad ise, mõned kursused on toimunud ka Töötukassa (Tööturuameti) tellimisel. Kolmandaks allikaks on olnud Euroopa Liidu Sotsiaalfondi ja Eesti riigi poolt rahastatavad projektid.

5. Kas ja kuidas mõõdetakse osalejate rahulolu?

Kursuse lõpul täidavad õppijad tagasiside lehe.

6. Milliste standardite või süsteemide alusel keeled tasemetesse jaotatakse?

Seni toimunud koolituses on eesti keele õpe jaotatud 3 tasemesse: algfase, keskfase ja keskfase2. Edaspidi ehitatakse kursused üles lähtudes Euroopa Keeleõppe Raamdokumendi keeleoskustasemete kirjeldusest (A, B, C)

7. Kas ja kui võrd õpetaja arvestab (ja selgitab välja) õppijate ootused ja keeleoskuse taseme grupis?

Võimaluse piires on rühmad komplekteeritud arvestades õppijate ootusi ja taset.

8. Kui suur on väljalangevus, kas on uuritud põhjusi?

Katkestajaid on olnud üksikud. Peamiseks põhjuseks on olnud töökoha saamine teises linnas või muud tööga seotud probleemid.

Ülevaade täiskasvanute eesti keele õppe kvaliteedist

9. Missugune on õpetajate kvalifikatsioon? Kuidas leitakse õpetajad? Missugune on õpetajate töökoormus?

Õpetajad on kõrgharidusega, täiskasvanukoolituse kogemusega. Põhitöökohaga töötavad meie õpetajad ülikoolis või gümnaasiumis. Õpetajad oleme leidnud info avaldamisega oma kodulehel. Õpetajate töökoormus meie juures ei ole suur, kuna meie koolituse mahud on olnud väikesed.

10. Kas ja mil viisil on korraldatud õpetajate täiendkoolitus?

Õpetajad on osalenud täiskasvanute koolitajate pädevuskoolitusel, võtnud osa mitmesugustest seminaridest ja konverentsidest (Emakeele Seltsi keelepäevad ja seminarid, Eesti keele kui teise keele konverents, Euroopa keelepäev jne.).

11. Kas õpetatakse õppijat oma keeleoskuse taset hindama (näiteks Europassi, keelemapi alusel)?

Ei.

12. Kui pikad on kursused? Kas lõppevad testiga, eksamiga?

Kursuste pikkus on olnud 60 – 120 tundi. Kursused lõppevad testiga.

13. Missugune tunnistus väljastatakse õppurile õppe lõppedes?

Tunnistusel on märgitud millise taseme koolitusel õppija viibis, mitu tundi ta õppis ja milliseid teenmasid kursusel käsitleti.

14. Kas on teada, kui suur osa õppijatest soovib sooritada tasemeeksamit?

Kogu õpetamise perioodi kohta sellist täpset statistikat pole, kuid hinnaguliselt võiks see olla 20-30%.

15. Kas on teada, kui suur osa kursuse lõpetanutest sooritab tasemeeksami, kas nad sooritavad selle õpitud tasemel? **Ei ole teada.**

16. Kui suur on jätkuõppijate osakaal? **30-40 %**

17. Missuguseid õpetamismeetodeid kasutatakse? **Oleme kasutanud kommunikatiivse keeleõppe metoodikat (palju rühma-ja paaristööd, autentseid õppematerjalid, rollimängud jm).**

18. Kuidas on sõnastatud õpieesmärgid? **Õpieesmärgiks on õppijate hakkamasaamine igapäevastes suhtlusolukordades, mis nõuavad lihtsat infovahetust tuttavatel teemadel (algfase), arendada ladusat suhtlemist, õpetada kasutama kaasaegseid**

väljendeid ja harjutada kuulama kiiret kõnet, arendada rääkimis-, kuulamis- ja kirjutamisoskust ning täiendada tööalast keeleoskust (edasijõudnute tase).

19. Kui palju õppe mahust kulutatakse testide täitmisele? . **Kirjalike testide täitmisele kuulub väike osa, umbes ¼ õpimahust.**
20. Missuguseid õppematerjale tasemeti kasutatakse? **Põhiõpikuna kasutatakse algtaseme kursusel õppekomplekti "E nagu Eesti", lisaks autentset materjali ajakirjandusest ja ka materjale teistest õppekomplektidest.**
21. Kas on olemas kursuse õppekava? **On.**

MTÜ Selts Raeküla. RVK Koolituskeskus

1. Kas ja kuidas tehakse kindlaks õppija keeleoskuse tase enne kursuse algust?
  - Testimine, suuline vestlus
2. Kas ja kuidas mõõdetakse kursuste tõhusust? Missugune on õppijate keeleoskustaseme tõus?
  - Kursuse tulemuslikkust hinnatakse testimisega + vestlus
  - Õppijate keeleoskustaseme tõusu analüüsitakse testitulemuste põhjal
3. Kes osalevad kursustel: vanus, sugu, amet, haridustase jm kriteeriumid.
  - Kuna RVK Koolituskeskus tegutseb HTM poolt kinnitatud koolituslubade alusel alles esimest aastat, siis eesti keele koolitusi pole suurtele gruppidele seni tehtud.
  - Individuaalõppes on osalenud erinevas vanuses inimesed (töö ja haridust puudutav info puudub)
4. Kes maksab kursuste eest, kas inimene ise, tööandja vm võimalused?
  - Kõik variandid
5. Kas ja kuidas mõõdetakse osalejate rahulolu?
  - Kõikidel RVK kursustel osalejad täidavad kursuse lõppedes tagasiside ankeedi ja jooksvate vestluste baasil
6. Milliste standardite või süsteemide alusel keeled tasemetesse jaotatakse?
  - Euroopa keelepassi kriteeriumite alusel
7. Kas ja kuidas õpetaja arvestab (ja selgitab välja) õppijate ootused ja keeleoskuse taseme grupis?
  - Õpetaja selgitab välja õppija ootused ja keeleoskuse taseme ning lähtub sihtgrupi liikmete individuaalsetest eripäradest
8. Kui suur on väljalangevus, kas on uuritud põhjusi?
  - Eraõppes väljalangevust ei ole esinenud

Ülevaade täiskasvanute eesti keele õppe kvaliteedist

9. Missugune on õpetajate kvalifikatsioon? Kuidas leitakse õpetajad? Missugune on õpetajate töökoormus?
  - Õpetajatel on filoloogi haridus
10. Kas ja mil viisil on korraldatud õpetajate täiendkoolitus?
  - RVK-s pole põhikohaga õpetajaid. Töösuhted töövõtulepingute alusel. Ei korralda õpetajatele täiendõpet.
  - Õpetajate CV-de põhjal võib järeldada, et nad tegelevad pideva enesetäiendamisega
11. Kas õpetatakse õppijat oma keeleoskuse taset hindama (näiteks Europassi, keelemapi alusel)?
  - jah
12. Kui pikad on kursused? Kas lõppevad testiga,ksamiga?
  - Planeeritavate kursuste pikkus (1 tase) gruppidele 60 ak/h. Kursus algab ja lõpeb testiga.
  - Individuaalõppe – erinev ja lähtub sihtgrupi liikme individuaalsetest vajadustest ja võimalustest
13. Missugune tunnistus väljastatakse õppurile õppe lõppedes?
  - RVK Koolituskeskuse tunnistus, mille aluseks on HTM-i poolt väljastatud koolitusluba ja Europassi nõuetele viitamine
14. Kas on teada, kui suur osa õppijatest soovib sooritada tasemeeksamit?
  - ei
15. Kas on teada, kui suur osa kursuse lõpetanutest sooritab tasemeeksami, kas nad sooritavad selle õpitud tasemel?
  - ei
16. Kui suur on jätkuõppijate osakaal?
  - Siiani pole jätkukursusi olnud
17. Missuguseid õpetamismeetodeid kasutatakse?

Auditiivne meetodika, visuaalne meetodika, lingvistiline meetodika. Teoreetiliste oskuste rakendamine praktikas. Teooria omandamine ja praktiliste oskuste kogemine.
18. Kuidas on sõnastatud õpieesmärgid?

Kursuse eesmärgiks on:

arendada suhtluskeele oskust nii kõnes kui ka kirjas. Anda maksimaalselt võimalusi keele praktiliseks kasutamiseks tunnis.

Kursuse lõpetanu suudab arendada seltskondlikku vestlust igapäevastel teemadel ja tulla edukalt toime suhtlusolukordades, mis vajavad lihtsamat infovahetust tuttavatel teemadel, oskab leida spetsiifilist informatsiooni igapäevatekstidest (

Ülevaade täiskasvanute eesti keele õppe kvaliteedist

reklaam, menüü, sõiduplaan vms). Elementaarne ja igapäevane sõnavara ja baasgrammatika on omandatud.

Eeldatakse, et kogu ainekava läbinu:

- omandab õpitava keele tasemel, mis on vajalik suhtluseks (iseseisva suhtlemise tase, Euroopa kellepass);
- huvitub võõrkeelte õppimisest, on võimeline enesetäiendamiseks õpitavas keeles;
- suudab omandatud keeleoskust iseseisvalt edasi arendada;
- kasutab, täiendab ja arendab omandatud õpiviise ja -võtteid;
- omandab lugemisvilumuse, mõistab ja oskab tõlgendada erinevaid tekste (ilukirjanduslik, populaarteaduslik jne), oskab kasutada seletavat sõnaraamatut;
- julgeb ja oskab suhelda õpitavas keeles;
- suudab aru saada erinevate inimeste võõrkeelsest kõnest ja vestlusest;
- oskab ennast kirjalikult väljendada õpitud temaatika piires;
- tunneb õpitava keele maa kultuurile iseloomulikke käitumis- ja suhtlusnorme, nende kasutamist kõnes ja kirjas;
- tunneb huvi õpitavat keelt kõnelevate maade kultuuri ja kirjanduse vastu.

19. Kui palju õppe mahust kulutatakse testide täitmisele?

- Missuguseid õppematerjale tasemeti kasutatakse?

Erinev ja lähtub sihtgrupi liikme individuaalsetest vajadustest

21. Kas on olemas kursuse õppekava?

- jah

Polixena MTÜ

Vastab eesti keele õpetaja.

1. Kas ja kuidas tehakse kindlaks õppija keeleoskuse tase enne kursuse algust?

Isiklikus vestluses ja tasemeeksamite ülesannetel põhinevate testidega.

2. Kas ja kuidas mõõdetakse kursuste tõhusust? Sooritatud eksamitega ja õpilaste rahuloluga.

Missugune on õppijate keeleoskustaseme tõus? Erinev, sõltub õppijate keelepraktika võimalustest ja tublidusest õppimisel.

3. Kes osalevad kursustel: vanus, sugu, amet, haridustase jm kriteeriumid.

Minul isiklikult alates 16. eluaastast kuni 60-ni. Naisi veidi rohkem, ametid on erinevad, kuid kõik on klienditeenindamisega seotud, haridustase väga erinev, kuid A2-taseme kursustel on haridustase madalam, kui C1-taseme kursustel.

4. Kes maksab kursuste eest, kas inimene ise, tööandja vm võimalused?

Nii ise kui ka tööandja.

5. Kas ja kuidas mõõdetakse osalejate rahulolu?

Isiklikus vestluses pärast kursuste lõpetamist või eksamil käimist.

6. Milliste standardite või süsteemide alusel keeled tasemetesse jaotatakse?

EKK tasemete järgi.

7. Kas ja kuivõrd õpetaja arvestab (ja selgitab välja) õppijate ootused ja keeleoskuse taseme grupis?

Selgitab välja õppimise protsessis. Iga rühmaga on õppekava kas veidi või isegi suurel määral erinev, sõltuvalt vanusest, soost, ametist, haridus- ja intellektuaalsest tasemest jm kriteeriumidest, näiteks päritolumaast, ka ootused on tähtsad, kas eesmärk on eksamit sooritada või kindlas valdkonnas keeleoskust täiendada.

8. Kui suur on väljalangevus, kas on uuritud põhjusi?

Ülevaade täiskasvanute eesti keele õppe kvaliteedist

Ei ole suur, põhjusteks on tasuta kursustele pääsemine, ajanappus õppimiseks. Üksikutel juhtudel, kui ei jõua rühmaga kaasa, kui on tunde vahele jäetud või õppimata olnud.

9. Missugune on õpetajate kvalifikatsioon? Keelealane kõrgem haridus.

Kuidas leitakse õpetajad? Erialases koostöös.

Missugune on õpetajate töökoormus? 3-6 õppetundi päevas.

10. Kas ja mil viisil on korraldatud õpetajate täiendkoolitus?

EKK infopäevad.

11. Kas õpetatakse õppijat oma keeleoskuse taset hindama (näiteks Europassi, keelemapi alusel)?

Eesti keele õppijatel ei ole sellist vajadust.

12. Kui pikad on kursused? Kas lõppevad testiga, eksamiga?

120 akadeemilist tundi, enamik läheb keeleksamile.

13. Missugune tunnistus väljastatakse õppurile õppe lõppedes?

Tasemeõppe tõend.

14. Kas on teada, kui suur osa õppijatest soovib sooritada tasemeeksamit?

Enamik.

15. Kas on teada, kui suur osa kursuse lõpetanutest sooritab tasemeeksami, kas nad sooritavad selle õpitud tasemel?

Umbes pooled, sõltub õppija tublidusest õppimisel ja sellest, kuidas kujunes olukord eksamil.

16. Kui suur on jätkuõppijate osakaal?

Umbes kümnendik.

17. Missuguseid õpetamismeetodeid kasutatakse?

Kasutatakse rollimänge, rühmatöid, dialoogide koostamist, õpilased lahendavad ka eksamiteste, loevad sõnaraamatutega erinevaid tekste. Õpetajal on ka oma metoodika, kasutab oma nn nippe.

18. Kuidas on sõnastatud õpieesmärgid?

Ülevaade täiskasvanute eesti keele õppe kvaliteedist

Sooritada eksam.

19. Kui palju õppe mahust kulutatakse testide täitmisele? 20%-30%

20. Missuguseid õppematerjale tasemeti kasutatakse?

Erinevaid, nt õpik Avatud ukсед.

21. Kas on olemas kursuse õppekava? On.

MTÜ EV Koolitus

1. Kas ja kuidas tehakse kindlaks õppija keeleoskuse tase enne kursuse algust?

Jah, õppijat testitakse nii suuliselt kui ka kirjalikult

2. Kas ja kuidas mõõdetakse kursuste tõhusust? Missugune on õppijate keeleoskustaseme tõus?

Kursuste tõhusust mõõdetakse saadud tulemuste järgi sh edukas eksami sooritamine, testi täitmine

3. Kes osalevad kursustel: vanus, sugu, amet, haridustase jm kriteeriumid.

Rohkem naised, kui mehed. Amet/vanus erinev, keskeriharidus

4. Kes maksab kursuste eest, kas inimene ise, tööandja vm võimalused?

Tavaliselt õppija ise

5. Kas ja kuidas mõõdetakse osalejate rahulolu?

Tehakse kirjalikku küsitlust

6. Milliste standardite või süsteemide alusel keeled tasemetesse jaotatakse?

Keelemapi alusel

7. Kas ja kuivõrd õpetaja arvestab (ja selgitab välja) õppijate ootused ja keeleoskuse taseme grupis?

Testi ja eesmärgi järgi

8. Kui suur on väljalangevus, kas on uuritud põhjusi?

Väljalangevus ~ 5-10%, põhjuseks on tavaliselt raha puudus

9. Missugune on õpetajate kvalifikatsioon? Kuidas leitakse õpetajad? Missugune on õpetajate töökoormus?

Õpetajatel on pedagoogiline kõrgharidus.

10. Kas ja mil viisil on korraldatud õpetajate täiendkoolitus?

Ülevaade täiskasvanute eesti keele õppe kvaliteedist

Erinevatel kursustel ja seminaridel

11. Kas õpetatakse õppijat oma keeleoskuse taset hindama (näiteks Europassi, keelemapi alusel)?

Õpetatakse küll

12. Kui pikad on kursused? Kas lõppevad testiga,ksamiga?

40 – 180 ak.tundi. Viimane tund on proovieksam

13. Missugune tunnistus väljastatakse õppurile õppe lõppedes?

Kursuse lõputunnistus

14. Kas on teada, kui suur osa õppijatest soovib sooritada tasemeeksamit?

Jah, on küll, ~ 90%

15. Kas on teada, kui suur osa kursuse lõpetanutest sooritab tasemeeksami, kas nad sooritavad selle õpitud tasemel?

Sooritavad küll, ~ 90%

16. Kui suur on jätkuõppijate osakaal? ~ 1/3

17. Missuguseid õpetamismeetodeid kasutatakse? erinevaid

18. Kuidas on sõnastatud õpieesmärgid? Keeleoskus õppeeesmärgi tasemel

19. Kui palju õppe mahust kulutatakse testide täitmisele? ~ 20 – 30 tundi

20. Missuguseid õppematerjale tasemeti kasutatakse? nt A2 ja B1 – E nagu Eesti, B2 – T nagu Tallinn, jt

21. Kas on olemas kursuse õppekava? Jah, on küll